



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI  
DELEGATURA W KATOWICACH

LKA.411.2.4.2024

Pani  
Ewelina Dzieża  
Prezes Fundacji  
Pomocy Dzieciom i Seniorom  
Wioska Serca im. Jana Pawła II  
Plac Alfreda 3  
40-153 Katowice

# WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/24/001 – Realizacja przez organizacje pozarządowe z województwa śląskiego zadań w ramach  
wybranych programów finansowanych z Funduszu Solidarnościowego w latach 2022-2023

## I. Dane identyfikacyjne

|                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Jednostka kontrolowana              | Fundacja Pomocy Dzieciom i Seniorom Wioska Serca im. Jana Pawła II <sup>1</sup> ,<br>ul. Plac Alfreda 3, 40-153 Katowice.                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Kierownik jednostki kontrolowanej   | Ewelina Dzieża, Prezes Zarządu Fundacji, od 25 lutego 2025 r.<br>W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił:<br>Adam Dzieża, Prezes Zarządu od 11 października 2019 r.                                                                                                                                                                                                                            |
| Zakres przedmiotowy kontroli        | <ol style="list-style-type: none"><li>1. Spełnienie wymagań realizacji programów dotyczących asystencji osobistej i opieki wytchnieniowej.</li><li>2. Realizacja wsparcia na rzecz osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów.</li><li>3. Wydatkowanie i rozliczanie środków finansowych pozyskanych z Funduszu Solidarnościowego oraz osiągnięcie założonych rezultatów wsparcia.</li></ol>                                     |
| Okres objęty kontrolą               | Lata 2022-2023 z wykorzystaniem dowodów wytworzonych przed i po tym okresie, o ile miały one związek z kontrolowaną działalnością.                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Podstawa prawna podjęcia kontroli   | Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli <sup>2</sup>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Jednostka przeprowadzająca kontrolę | Najwyższa Izba Kontroli<br>Delegatura w Katowicach                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Kontrolerzy                         | <ol style="list-style-type: none"><li>1. Bogusława Pala, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/225/2024 z 3 grudnia 2024 r.</li><li>2. Kinga Kołodziejczyk, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/226/2024 z 3 grudnia 2024 r.</li><li>3. Lucyna Mol, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/39/2025 z 14 lutego 2025 r.</li></ol> |

(akta kontroli str. 1-6a)

---

<sup>1</sup> Dalej: *Fundacja*.

<sup>2</sup> Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

## II. Ocena ogólna<sup>3</sup> kontrolowanej działalności

### OCENA OGÓLNA

**Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia realizację przez Fundację w latach 2022-2023 programów finansowanych z Funduszu Solidarnościowego<sup>4</sup>.**

#### Uzasadnienie oceny ogólnej

Powyższą ocenę sformułowano w związku z wagą stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie rozliczania przekazanych Fundacji środków finansowych Funduszu Solidarnościowego.

Fundacja nie udokumentowała poniesionych wydatków w programach: „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycje 2022-2023<sup>5</sup> realizowanych na podstawie umów zawartych z Miastem Mysłowice oraz „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” edycje 2022-2023<sup>6</sup> i „Opieka wytchnieniowa dla członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami” edycja 2023<sup>7</sup> realizowanych na podstawie umów zawartych z Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej<sup>8</sup> w łącznej wysokości 355,4 tys. zł<sup>9</sup>. Z uwagi na nieudokumentowanie kosztów bezpośrednich w programie OW edycja 2022, zawyżyła także wysokość rozliczonych kosztów pośrednich w tym programie o wartość 16,6 tys. zł<sup>10</sup>.

Ponadto Fundacja naruszyła warunki zawartych umów i zapisy programów poprzez:

- nieprowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej dla programów AONN i AOOzN edycja 2022 oraz do programów realizowanych w 2023 r., a także nieprowadzenie ksiąg rachunkowych Fundacji w 2023 r.,
- niedokonywanie na dokumentach rozliczeniowych (listach płac, faktur i rachunków) m.in. zapisu zawierającego informację z jakich środków wydatkowana kwota została pokryta oraz jakie było przeznaczenie zakupionych towarów/usług,
- rozliczenie w ramach kosztów pośrednich zadania AOOzN edycja 2023, dokumentów które nie potwierdzały faktycznie zrealizowanych czynności – tj. trzech faktur za usługi księgowe o łącznej wartości 5,8 tys. zł, podczas gdy księgowość nie była prowadzona,
- nieudokumentowanie wniesionego wkładu własnego do programów AOOzN edycje 2022-2023 i OW edycja 2023 w łącznej wysokości 29,4 tys. zł,
- dokonywanie operacji w ramach programu OW edycja 2023 z pominięciem wyodrębnionego rachunku bankowego, a także dokonywanie operacji na wyodrębnionych rachunkach bankowych do programów AOOzN edycje 2022-2023, AONN edycja 2023 i OW edycja 2023 niezwiązanych z realizowanymi programami w łącznej kwocie 617,2 tys. zł,
- niez uzyskanie informacji z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym jednego asystenta realizującego usługi na rzecz dziecka w ramach programu AOOzN edycja 2022, z czterech objętych próbą badawczą.

Jednocześnie Fundacja zrealizowała cele wynikające z ww. programów i osiągnęła założone rezultaty w zakresie objęcia wsparciem uczestników tych programów.

<sup>3</sup> Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

<sup>4</sup> Tj. funduszu utworzonego ustawą z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1848, ze zm.), dalej: *Fundusz lub Fundusz Solidarnościowy*.

<sup>5</sup> Dalej: *AONN w danej edycji*.

<sup>6</sup> Dalej: *AOOzN w danej edycji*.

<sup>7</sup> Dalej: *OW edycja 2023*.

<sup>8</sup> Dalej: *Minister*.

<sup>9</sup> Tj. kosztów bezpośrednich w wysokości 329,6 tys. zł oraz kosztów pośrednich w wysokości 25,9 tys. zł, gdzie nie udokumentowano ich poniesienia.

<sup>10</sup> Przekraczającą odsetek 10% kosztów bezpośrednich.

Dysponowała kadrą spełniającą wymogi programów. Wsparcie w ramach ww. programów udzielane było osobom uprawnionym. Liczba godzin wsparcia nie przekroczyła limitów określonych w tych programach.

### **III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe<sup>11</sup> kontrolowanej działalności**

OBSZAR

#### **1. Spełnienie wymagań realizacji programów dotyczących asystencji osobistej i opieki wytchnieniowej**

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2022-2023 Fundacja realizowała zadania finansowane z Funduszu na podstawie umów zawartych z Ministrem: AOOzN edycje 2022-2023<sup>12</sup> i OW edycja 2023<sup>13</sup> oraz Miastem Mysłowice: AOOzN edycje 2022-2023<sup>14</sup>, dotyczących asystencji osobistej i opieki wytchnieniowej. Celem programów z zakresu asystencji osobistej było zapewnienie dostępności do usług asystencji jako wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób z niepełnosprawnością. Natomiast celem programów dotyczących opieki wytchnieniowej było odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnością poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach.

(akta kontroli str. 169-170, 231, 242-253, 335-347, 525-537)

1.2. Celem Fundacji<sup>15</sup> było prowadzenie działalności charytatywnej realizowanej poprzez nieodpłatną działalność statutową, w zakresie niesienia pomocy osobom potrzebującym, znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej i materialnej, w tym także osobom z niepełnosprawnością. Fundacja posiadała status organizacji pożytku publicznego, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie<sup>16</sup>. W okresie trzech lat przed realizacją programów objętych kontrolą (tj. w latach 2019 – 2021), Fundacja wykonywała zadania dotyczące różnych form wsparcia na rzecz osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów.

(akta kontroli str. 7-8, 641-646)

W składanych ofertach na realizację zadań publicznych w ramach programów AOOzN edycja 2022, AOOzN edycja 2023, OW edycja 2023, Fundacja wykazała następujące zasoby rzeczowe:

- 1) AOOzN edycje 2022-2023<sup>17</sup> - dwa biura dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością – jedno w Katowicach przy ul. Kawek 2b/2 przeznaczone do obsługi asystentów i uczestników programów z Mysłowic i Katowic południowych i drugie w Katowicach przy Placu Alfreda 3 do obsługi asystentów i uczestników z Katowic północnych i/lub miast ościennych. Ponadto, na potrzeby dodatkowych spotkań z asystentami, w ofercie na realizację zadania AOOzN edycja 2023, Fundacja wykazała użyczoną salę konferencyjną zlokalizowaną w Klubie Inicjatyw Lokalnych

<sup>11</sup> Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

<sup>12</sup> Z 1 kwietnia 2022 r. i 17 lutego 2023 r.

<sup>13</sup> Z 20 kwietnia 2023 r.

<sup>14</sup> Z 6 lipca 2022 r. i 6 marca 2023 r.

<sup>15</sup> Zgodnie ze Statutem Fundacji na dzień 30 lipca 2020 r.

<sup>16</sup> Dz.U. z 2024 r. poz. 1491, ze zm., dalej: *ustawa o działalności pożytku publicznego*.

<sup>17</sup> W ofertach z 11 stycznia 2022 r. na realizację programu AOOzN edycja 2022 i 21 listopada 2022 r. na realizację programu AOOzN edycja 2023.

w Mysłowicach przy ul. Bytomskiej<sup>18</sup> oraz możliwość transportu osób z niepełnosprawnością<sup>19</sup>.

- 2) OW edycja 2023<sup>20</sup> – dwa biura dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością: jedno w Katowicach przy ul. Kawek 2b/2 przeznaczone do obsługi Mysłowic i Katowic południowych i drugie w Katowicach przy Placu Alfreda 3 do obsługi Katowic północnych i/lub miast ościennych. Ponadto zadeklarowano dwa budynki zlokalizowane w Katowicach przy Placu Alfreda 4 i 9 przeznaczone na realizację zadania opieki wytchnieniowej, przystosowane dla osób z niepełnosprawnością. W budynku nr 4 planowano realizację dziennej opieki, a w budynku nr 9 opieki całodobowej. W obydwu budynkach zadeklarowano wyposażone zaplecze kuchenne i sanitarne dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością. W budynku nr 9 zadeklarowano wyposażenie w cztery łóżka elektryczne i mobilne łóżka szpitalno-rehabilitacyjne.

W złożonej ofercie, lokalizacja pod adresem Katowice, Plac Alfreda 3 została podana jako lokal biurowy. Ostatecznie w lokalu tym realizowana była całodobowa opieka wytchnieniowa.

W ofertach na zadania publiczne wynikające z art. 16 ust. 1 i 6 ustawy o działalności pożytku publicznego, realizowanych na podstawie umów zawartych z Miastem Mysłowice w ramach AOON edycje 2022-2023<sup>21</sup>, wykazano następujące zasoby rzeczowe: dwa biura w Katowicach przy ul. Kawek 2b/2 o powierzchni 102 m<sup>2</sup> składające się z pięciu niezależnych pomieszczeń z dwoma węzłami sanitarnymi do obsługi uczestników z Mysłowic oraz kompleks budynków w Katowicach przy Placu Alfreda 3,4,9.

(akta kontroli str. 229-230, 232-240, 276-289, 508-522, 574-586, 606-619)

W ramach ofert konkursowych dotyczących udziału w AOON i AOOzN edycje 2022-2023 oraz OW edycja 2023, Fundacja składała oświadczenia o braku zaległości w zakresie: opłacania należności z tytułu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne<sup>22</sup>. W toku kontroli ustalono, że Fundacja nie zalegała z opłacaniem należności z tytułu zobowiązań podatkowych oraz składek na ubezpieczenia społeczne, według oświadczeń złożonych w ofertach na realizację programów AOON edycje 2022-2023, AOOzN edycja 2022 i OW edycja 2023. Natomiast według stanu na 21 listopada 2022 r.<sup>23</sup> Fundacja miała zaległość wobec ZUS. Zaległości uregulowane zostały odpowiednio 25 listopada 2022 r. i 1 grudnia 2022 r.

Były Prezes Fundacji wyjaśnił, że zaległość powstała ze względu na błędne obliczenie składek jednego z pracowników, co zostało zauważone po dniu złożenia tego oświadczenia. Jak podał, na dzień złożenia oświadczenia nie miał wiedzy o tej sytuacji. Zaległości uregulowano niezwłocznie po wykryciu błędów.

(akta kontroli str. 30-37, 170)

<sup>18</sup> W której w każdy pierwszy czwartek miesiąca odbywać się miały dyżury asystentów

<sup>19</sup> Porozumienie z dnia 10 stycznia 2022 r.

<sup>20</sup> W ofercie z 3 kwietnia 2023 r.

<sup>21</sup> Oferty z 15 czerwca 2022 r. i 15 lutego 2023 r.

<sup>22</sup> Według daty ostatniej oferty przed podpisaniem umowy w danym programie, tj. AOOzN edycja 2022 wg stanu na dzień 11 stycznia 2022 r., AOON edycja 2022 r. wg stanu na dzień 15 czerwca 2022 r., AOOzN edycja 2023 wg stanu na dzień 21 listopada 2022 r., OW edycja 2023 wg stanu na dzień 3 kwietnia 2023 r., AOON edycja 2023 wg stanu na dzień 15 lutego 2023 r.

<sup>23</sup> Data oferty na realizację programu AOOzN edycja 2023.

1.3. W składanych ofertach realizacji zadań publicznych w ramach programów AON edycja 2022-2023, AOOzN edycja 2022-2023 i OW edycja 2023 zadeklarowano następujący zakres wsparcia<sup>24</sup>:

- a) oferta<sup>25</sup> na realizację programu AON edycja 2022 zakładała objęcie wsparciem co najmniej 40 osób z niepełnosprawnością, w tym: co najmniej sześciorga dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz co najmniej 34 osoby z niepełnosprawnością w stopniu znacznym albo umiarkowanym<sup>26</sup>;
- b) oferta<sup>27</sup> na realizację programu AOOzN edycja 2022 zakładała objęcie wsparciem co najmniej 67 osób z niepełnosprawnością, w tym co najmniej dziewięciorga dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz co najmniej 58 osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i umiarkowanym<sup>28</sup>;
- c) oferta<sup>29</sup> na realizację programu AON edycja 2023 zakładała objęcie wsparciem co najmniej 58 osób z niepełnosprawnością, w tym: co najmniej 10 dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz co najmniej 48 osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i umiarkowanym<sup>30</sup>;
- d) oferta<sup>31</sup> na realizację programu AOOzN edycja 2023 zakładała objęcie wsparciem co najmniej 61 osób z niepełnosprawnością, w tym co najmniej ośmiorga dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz co najmniej 53 osoby z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i umiarkowanym<sup>32</sup>;
- e) oferta<sup>33</sup> na realizację programu OW edycja 2023 zakładała, że wsparciem objętych zostanie co najmniej 88 członków rodzin bądź opiekunów osób z niepełnosprawnością, z czego pomoc obejmować miała:
  - usługi opieki wytchnieniowej w formie dziennej wobec co najmniej 47 osób z niepełnosprawnością,
  - usługi opieki wytchnieniowej w formie całodobowej wobec co najmniej 41 osób z niepełnosprawnością.

Obszarem działania w programach realizowanych na podstawie umów z Ministrem miały być miasta z terenu województwa śląskiego: Mysłowice, Katowice, Sosnowiec, Siemianowice Śląskie, Chorzów, Tychy. W umowach zawartych z Miastem Mysłowice, obszarem działania miało być to miasto.

(akta kontroli str. 234, 237, 283, 308, 387, 390, 399, 513-523, 567, 576, 607, 616)

Stwierdzone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

<sup>24</sup> Według ostatnich ofert (aktualizacji) złożonych w programach.

<sup>25</sup> Z 22 czerwca 2022 r.

<sup>26</sup> Minimum 28 osób wymagających wysokiego poziomu wsparcia, tj. osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, dalej: *osoby wymagające wysokiego poziomu wsparcia*.

<sup>27</sup> Z 11 stycznia 2022 r.

<sup>28</sup> Minimum 47 osób wymagających wysokiego poziomu wsparcia.

<sup>29</sup> Z 14 lutego 2023 r.

<sup>30</sup> Minimum 44 osoby wymagające wysokiego poziomu wsparcia.

<sup>31</sup> Z 4 lipca 2023 r.

<sup>32</sup> Minimum 48 osoby wymagające wysokiego poziomu wsparcia.

<sup>33</sup> Z 3 kwietnia 2023 r.

**OCENA CZĄSTKOWA**

Fundacja w składanych ofertach w ramach programów AOON edycje 2022-2023, AOOzN edycje 2022-2023 oraz OW edycja 2023 zadeklarowała potencjał organizacyjny i rzeczowy niezbędny do realizacji ww. zadań. Spełniła także warunki formalne realizacji tych zadań polegające na prowadzeniu działań na rzecz osób z niepełnosprawnością przez okres co najmniej trzech lat przed złożeniem oferty w danym programie.

**OBSZAR****2. Realizacja wsparcia na rzecz osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów****Opis stanu faktycznego**

2.1. W okresie objętym kontrolą Fundacja zawarła trzy umowy z Ministrem na realizację programów AOOzN edycje 2022-2023 i OW edycja 2023 oraz dwie umowy z Miastem Mysłowice na realizację programów AOON edycje 2022-2023, tj.:

- program AOOzN edycja 2022 - umowa nr AOOzN/165/2022 z 1 kwietnia 2022 r. o wartości 1 841,4 tys. zł (środki otrzymano w trzech transzach – jedna w wysokości 920,6 tys. zł i dwie po 460,4 tys. zł<sup>34</sup>), realizację programu rozpoczęto 1 stycznia 2022 r.;
- program AOOzN edycja 2023 - umowa nr AOOzN/89/2023 z 17 lutego 2023 r.<sup>35</sup> w wysokości 1 850,6 tys. zł (środki otrzymano w czterech transzach – jedna w wysokości 604,4 tys. zł, dwie po 302,1 tys. zł i jedna w wysokości 642,0 tys. zł<sup>36</sup>), realizację programu rozpoczęto 1 stycznia 2023 r.;
- program OW edycja 2023 - umowa nr OW/265/2023 z 20 kwietnia 2023 r. o wartości 939,8 tys. zł (środki otrzymano w trzech transzach – jedna w wysokości 469,8 tys. zł i dwie po 235,0 tys. zł<sup>37</sup>), realizację programu rozpoczęto 1 stycznia 2023 r.;
- program AOON edycja 2022 - umowa nr DPŚ1.73.AOON-7/22 z 6 lipca 2022 r. o wartości 814,4 tys. zł (środki otrzymano w sześciu transzach w wysokości: 63,9 tys. zł, 126,9 tys. zł, 116,9 tys. zł, 158,0 tys. zł, 174,8 tys. zł, 173,9 tys. zł<sup>38</sup>), realizację programu rozpoczęto z dniem podpisania umowy;
- program AOON edycja 2023 - umowa nr DPŚ1.72.5-1/23 z 6 marca 2023 r. o wartości 1 526,4 tys. zł (środki otrzymano w 10 transzach w wysokości: 90,9 tys. zł, 111,6 tys. zł, 123,7 tys. zł, 134,1 tys. zł, 128,4 tys. zł, 150,0 tys. zł, 185,1 tys. zł, 187,6 tys. zł, 204,1 tys. zł, 210,9 tys. zł<sup>39</sup>), realizację programu rozpoczęto z dniem podpisania umowy.

W ramach programu AOOzN edycja 2022 złożono 99 kart zgłoszenia do programu, z których jedna nie została przyjęta do realizacji. W ramach programów AOOzN edycja 2023 – 120 kart i OW edycja 2023 – 94 karty, wszystkie te karty zostały zaakceptowane. W ramach programu AOON edycja 2022-2023 kwalifikację

<sup>34</sup> Wpływ środków odpowiednio: 7 kwietnia, 13 maja i 12 września 2022 r.

<sup>35</sup> Wraz z aneksem 7 listopada 2023 r.

<sup>36</sup> Wpływ środków odpowiednio: 24 lutego, 28 czerwca, 29 września i 10 listopada 2023 r.

<sup>37</sup> Wpływ środków odpowiednio: 28 kwietnia, 27 czerwca i 28 września 2023 r.

<sup>38</sup> Wpływ środków odpowiednio: 23 sierpnia, 26 września, 19 października, 14 listopada, 13 grudnia i 29 grudnia 2022 r.

<sup>39</sup> Wpływ środków odpowiednio 19 kwietnia, 11 maja, 9 czerwca, 13 lipca, 10 sierpnia, 8 września, 11 października, 9 listopada, 8 grudnia i 27 grudnia 2023 r.

uczestników do programu przeprowadzał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mysłowicach<sup>40</sup>.

(akta kontroli str. 170, 231, 242-253, 335-347, 525-537, 591-597, 630-640, 1361-1363, 1433-1436, 1465-1467, 2433)

2.2. Fundacja rozpowszechniała informacje o możliwości wsparcia w ramach programów AOON edycje 2022-2023, AOOzN edycje 2022-2023 oraz OW edycja 2023 na stronie internetowej. Na stronie tej umieszczane były informacje m.in. o zasadach naboru, dokumenty aplikacyjne. Ponadto jak podał Prezes Fundacji *w momencie ogłoszenia wyników naboru informowaliśmy naszych podopiecznych bezpośrednio lub poprzez ich rodziny czy asystentów o tym, że projekt będzie kontynuowany w następnym roku. Informacja przekazywana była telefonicznie, sms-owo.* Ponadto w Fundacji znajdowały się plakaty informujące o rodzaju realizowanego Programu, kwocie oraz źródle dofinansowania. Plakaty te zawierały informacje określone w § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych<sup>41</sup>.

(akta kontroli str. 1984-2007)

2.3. W Fundacji nie opracowano dodatkowych zasad przyznawania usług asystencji osobistej i opieki wytchnieniowej osobom z niepełnosprawnością i ich opiekunom. Kwalifikacji osób do uzyskania wsparcia dokonywano na podstawie wymogów zawartych w programach AOOzN i OW. Wszystkie osoby spełniające wymogi programowe uzyskiwały wsparcie w ramach programów realizowanych przez Fundację w latach 2022-2023. Jeden odrzucony wniosek<sup>42</sup> (nie przyjęty do realizacji) w ramach programu AOOzN edycja 2022 nie spełniał wymogów uczestnictwa w tym programie – osoba z niepełnosprawnością legitymowała się orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

(akta kontroli str. 2013)

2.4. Monitoring realizacji programów AOON edycje 2022-2023 realizował MOPS. Fundacja jako realizator programów AOOzN edycje 2022-2023, wywiązała się z obowiązku monitorowania realizacji zadania określonego w częściach IV ust. 25 programu AOOzN edycja 2022-2023. Czynności monitorujące dokumentowane były *Kartami kontroli realizacji usług asystenckich*. W 2022 r. wykonano 57 czynności, które udokumentowane zostały ww. kartami, a w 2023 r. – 70. Według byłego Prezesa w ramach programu OW edycja 2023 przeprowadzono osiem czynności monitorujących, jednakże nie dokumentowano tych czynności.

Ponadto jak wyjaśnił były Prezes w okresie objętym kontrolą przeprowadzane były także kontrole doraźne, podczas odwiedzin podopiecznych przez koordynatorów programów. Według byłego Prezesa zgłaszane problemy rozwiązywane były na bieżąco. Czynności te nie były dokumentowane.

(akta kontroli str. 2036-2037)

W kwestii skarg na realizację usług przez asystentów w ramach programów, były Prezes Fundacji poinformował, że (...) *w ramach realizowanych projektów AOOzN edycja 2022, 2023 oraz OW edycja 2023 zgłaszano na bieżąco uwagi do realizacji usług asystencji osobistej. Skarg pisemnych nie zgłaszano. W ramach koordynacji projektów, Koordynator na bieżąco reagował na zgłaszane uwagi. Uwagi dotyczyły*

---

<sup>40</sup> Dalej: MOPS.

<sup>41</sup> Dz.U. z 2021 r. poz. 953 ze zm. Dalej: rozporządzenie w sprawie informacji o realizacji programu..

<sup>42</sup> Karta zgłoszenia do programu.



zakresu i godzin świadczenia usług asystencji. W takich przypadkach Koordynator odwiedzał podopiecznego aby wysłuchać jego opinii na temat świadczonej usługi asystencji, po czym weryfikował zgłaszane uwagi z asystentem. Kolejnym krokiem było spotkanie Koordynatora z asystentem i podopiecznym w miejscu świadczenia usługi, kiedy to następowała weryfikacja uwag oraz wyjaśnienie odnośnie ich zasadności. Po takim spotkaniu nie stwierdzano kolejnych zgłoszeń czy uwag. Głównym problemem były większe oczekiwania podopiecznego co do zakresu świadczonych usług jaki wynikał z zakresu określonego w regulaminie. Kwestie te po spotkaniu i wyjaśnieniu nie były podnoszone ponownie. Były Prezes wyjaśnił, że problemy były rozwiązywane na bieżąco, nie sporządzano dodatkowej dokumentacji z tych czynności.

(akta kontroli str. 1971-1972)

2.5. Według byłego Prezesa Fundacji w ramach realizowanych programów finansowanych ze środków Funduszu Solidarnościowego nie wystąpiły przypadki odmowy udzielenia wsparcia osobom z niepełnosprawnością i ich opiekunom. Natomiast w przypadku programu AOON edycje 2022-2023, Fundacja nie decydowała o przyznaniu lub odmowie przyznania wsparcia. Czynności te należały do MOPS.

(akta kontroli str. 169-170)

2.6. Kwalifikacje świadczących usługi w ramach realizowanych przez Fundację programów zostały zweryfikowane na podstawie badania próby 25 osób<sup>43</sup>. Wszyscy asystenci objęci badaniem zostali wskazani przez uczestników Programów. Na podstawie przeprowadzonego badania próby stwierdzono, że wszystkich 25 asystentów posiadało niezbędne kwalifikacje do wykonywania usług w ramach programów realizowanych przez Fundację.

W przypadku jednego asystenta, z czterech występujących w próbie, wykonującego usługi asystenckie na rzecz dziecka, Fundacja nie uzyskała informacji o niefigurowaniu przez niego w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, co zostało szczegółowo opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 2064-2067, 2109-2116)

2.7. W latach 2022-2023 Fundacja prowadziła działalność w budynku przy ul. Kawek 2b/2 w Katowicach oraz w trzech budynkach zlokalizowanych w przy Placu Alfreda 3, 4 i 9 w Katowicach. Fundacja została wpisana 25 października 2022 r. do rejestru podmiotów leczniczych, pod nazwą *Centrum Rehabilitacyjno-Wytnieniowe Wioski Serca*<sup>44</sup>.

(akta kontroli str. 177-181, 216-228)

Jak podał były Prezes Fundacji w lokalu biurowym przy ul. Kawek 2b/2 prowadzone było biuro Fundacji. W lokalu tym odbywały się comiesięczne spotkania sprawozdawcze z asystentami. W sierpniu 2023 r. biuro zostało przeniesione na Plac Alfreda 9 na I piętro. Na parterze funkcjonowało Centrum Usług Społecznych, gdzie podopieczni, rodziny, asystenci mogli bez problemów związanych z barierami architektonicznymi, spotkać się z pracownikami Fundacji. Ponadto asystenci mieli dodatkowe miejsce na comiesięczne spotkania i składanie dokumentów rozliczeniowych. Decyzja o przeniesieniu biura podjęta została także ze względu na

<sup>43</sup> Asystentów i osób wykonujących usługi opieki wytnieniowej, dalej: *asystenci*. Próba została dobrana w sposób celowy z zestawień asystentów realizujących usługi asystenckie we realizowanych przez Fundację programach. Do badania wytypowano po pięciu asystentów z każdego programu.

<sup>44</sup> Księga Rejestrowa nr 256005.

rozpoczęcie udzielania świadczeń całodobowej opieki wytchnieniowej w budynku przy Placu Alfreda 3.

(akta kontroli str. 211-212)

W budynku przy Placu Alfreda 3 w Katowicach, Fundacja realizowała całodobową opiekę wytchnieniową pomimo, że budynek ten nie został wykazany w ofercie realizacji programu OW edycja 2023, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Oględzinom poddano pomieszczenia, w których realizowana była całodobowa opieka wytchnieniowa, tj.: budynek przy Placu Alfreda 3<sup>45</sup> (usytuowanych na parterze budynku, w tym: pomieszczenia sypialnego, jadalni z aneksem kuchennym i łazienki) oraz budynek przy Placu Alfreda 9<sup>46</sup> (usytuowanych na parterze budynku, w tym: pomieszczenia sypialnego, jadalni z aneksem kuchennym i łazienki) i stwierdzono:

- strefy wejścia do obu budynków były dostosowane do potrzeb osób poruszających się na wózku;
- we wszystkich pomieszczeniach zapewniona została powierzchnia manewrowa (dla wózka inwalidzkiego);
- za wyjątkiem pomieszczenia z dodatkową toaletą w budynku przy Placu Alfreda 3, zachowana została minimalna szerokość drzwi - 90 cm;
- łazienki wyposażone były m.in. w kabiny prysznicowe z zamontowanymi uchwytyami, w budynku przy Placu Alfreda 9 zabudowano prysznic z niskim brodzikiem, a przy Placu Alfreda 3 zabudowano prysznic z wysokim brodzikiem.

(akta kontroli str. 1839-1868)

2.8. Udzielanie wsparcia przez Fundację zostało zweryfikowane na podstawie szczegółowego badania próby dokumentacji 30 osób z niepełnosprawnością<sup>47</sup> biorących udział w programach AOOzN edycje 2022-2023 i OW edycja 2023. Badanie próby wykazało, że wszystkie osoby zakwalifikowane do programów były do tego uprawnione. W odniesieniu do 21 z 30 objętych badaniem kart zgłoszenia do ww. programów, udzielanie świadczeń następowało co najmniej w następnym dniu po złożeniu tej karty. W ośmiu przypadkach rozpoczęcie udzielania świadczeń nastąpiło w dniu zgłoszenia, a w jednym świadczenia były udzielane przed złożeniem wniosku<sup>48</sup> o przystąpienie do programu, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Odstąpiono od badania dokumentacji aplikacyjnej uczestników w programach AOOzN edycje 2022-2023 ze względu udział MOPS w kwalifikacji uczestników.

Odnosząc się do rozpoczęcia udzielania świadczeń w tym samym dniu co złożona karta zgłoszeniowa, były Prezes Fundacji wyjaśnił, że głównym celem programu było udzielanie wsparcia podopiecznym w okresie realizacji danego projektu. Były Prezes wskazał, że zapisy programów nie zabraniały rozpoczęcia udzielania wsparcia w tym samym dniu, w którym uczestnik wypełnił dokumenty rekrutacyjne i przystąpił do programu.

(akta kontroli str. 2011-2012, 2105-2108)

<sup>45</sup> W ofercie wskazano jako biuro Fundacji.

<sup>46</sup> Wymieniony w ofercie jako miejsce realizacji opieki wytchnieniowej.

<sup>47</sup> Próba została dobrana w sposób losowy. Do próby zostało włączonych 10 osób, które uzyskały wsparcie w ramach programów AOOzN edycje 2022-2023 i OW edycja 2023.

<sup>48</sup> Karty zgłoszenia.

2.9. Zachowanie limitów godzin określonych w programach zostało zweryfikowane na podstawie badania próby kart realizacji usług dla 50 uczestników<sup>49</sup>. Udzielone wsparcie w ramach programów nie przekroczyło limitów ustalonych w danym programie. Wynagrodzenia dla 20 asystentów<sup>50</sup>, którzy świadczyli usługi na rzecz ww. uczestników, nie przekroczyły maksymalnej stawki za godzinę pracy ustaloną w programach<sup>51</sup>.

Jednocześnie ustalono, że asystentom realizującym usługi asystenckie w ramach programu AOON edycja 2022, wypłacano stawkę godzinową w wysokości 33 zł<sup>52</sup>.

(akta kontroli str. 2023, 2117-2145)

2.10. Sposób realizacji usług asystenckich został zweryfikowany na podstawie szczegółowego badania próby kart rozliczeniowych złożonych przez 20<sup>53</sup> asystentów świadczących usługi asystencji w ramach więcej niż jednego programu realizowanego przez Fundację w latach 2022-2023 oraz usług wykazanych w kartach rozliczeniowych na rzecz 45<sup>54</sup> osób z niepełnosprawnością<sup>55</sup> biorących udział w ramach co najmniej dwóch programów w danej edycji. W dokumentacji stanowiącej podstawę rozliczenia usług w ramach programów, wykazano że w danym dniu i godzinie czterech z 20 asystentów realizowało usługi w tym samym czasie u tej samej osoby w ramach różnych programów lub na rzecz dwóch różnych osób, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1968, 1973-1983, 2146-2167)

Na próbie 42 osób<sup>56</sup> z niepełnosprawnością korzystających ze wsparcia Fundacji w ramach programów objętych kontrolą, stwierdzono że nie wykazywano realizacji świadczeń na rzecz osoby zmarłej.

(akta kontroli str. 162-165, 1965-1966)

Stwierdzone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nie uzyskano pisemnej informacji z Rejestru Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym dla jednego asystenta realizującego usługi na rzecz dwojga dzieci (z czterech objętych próbą asystentów świadczących usługi na rzecz dzieci) czym naruszono część 7 ust. 7 programu AOOzN edycja 2022 w związku z §2 ust. 2 umowy z 1 kwietnia 2022 r.<sup>57</sup> oraz art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępstwami na tle seksualnym<sup>58</sup>.

Fundacja przyjęła pisemne oświadczenie asystenta, świadczącego usługi na rzecz dwojga dzieci, o niefigurowaniu w Rejestrze Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym.

<sup>49</sup> Próba została dobrana w sposób celowy – do próby zostało zakwalifikowanych 50 podopiecznych (po 10 z każdego z realizowanych programów).

<sup>50</sup> Próba została dobrana w sposób celowy – do próby dobrano asystentów, którzy realizowali usługi asystenckie w pięciu realizowanych przez Fundację programach.

<sup>51</sup> Wraz z kosztami pracy zatrudniającego.

<sup>52</sup> Wraz z kosztami pracy zatrudniającego.

<sup>53</sup> Próba została dobrana w sposób celowy – do próby zostali zakwalifikowani asystenci, realizujący usługi w ramach więcej niż jednego programu.

<sup>54</sup> Próba została dobrana w sposób celowy.

<sup>55</sup> W przypadku programu OW edycja 2023 świadczenia były przyznawane opiekunom osób z niepełnosprawnością, w związku ze sprawowaną nad nimi opieką.

<sup>56</sup> Dobranych w sposób losowy.

<sup>57</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu AOOzN edycja 2022.

<sup>58</sup> Dz.U. z 2024 r. poz. 1802.

Były Prezes Fundacji wyjaśnił, że w jednym przypadku asystent został wskazany przez rodziców dziecka do realizacji usług, w drugim natomiast Fundacja zaproponowała asystenta do opieki nad dzieckiem.

(akta kontroli str. 1370, 1375, 1381, 1393, 2064-2067, 2380-2381)

Zgodnie z częścią 7 ust. 7 programu AOOzN edycja 2022 w przypadku usługi asystencji osobistej będą świadczone na rzecz dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności<sup>59</sup>, wymagane jest także: zaświadczenie o niekaralności oraz pisemna informacja o niefigurowaniu w Rejestrze Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym.

W myśl §2 ust. 2 umowy z 1 kwietnia 2022 r. realizator zobowiązany był wykonywać umowę zgodnie z postanowieniami programu, ogłoszenia o otwartym konkursie ofert oraz ofertą.

Nadto zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępstwami na tle seksualnym<sup>60</sup> przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi pracodawcy lub inni organizatorzy w zakresie takiej działalności są obowiązani do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.

(akta kontroli str. 242-243, 2545)

Były Prezes Fundacji wyjaśnił, że *wystąpił problem z logowaniem do Rejestru Sprawców Przepływów na tle seksualnym. Wobec powyższego Fundacja oparła się na oświadczeniu Asystenta o niefigurowaniu w rejestrze (...). Dodatkowym dokumentem było zaświadczenie o niefigurowaniu w Krajowym Rejestrze Skazanych, z którego wynikało, że asystent nie jest osobą skazaną.*

(akta kontroli str. 2012)

NIK nie podziela wyjaśnień złożonych przez byłego Prezesa Fundacji z uwagi na to, że oświadczenie o niefigurowaniu w Rejestrze Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym podpisane przez asystenta w świetle zapisów programu AOOzN edycja 2022 nie może zostać uznane za wystarczający dowód, w świetle ww. wymagań, na brak figurowania w ww. rejestrze.

2. Niezgodna z §2 ust. 3 umów z 1 kwietnia 2022 r.<sup>61</sup>, 17 lutego 2022 r.<sup>62</sup> i 20 kwietnia 2022 r.<sup>63</sup>, §2 ust. 5 umowy z 6 lipca 2022 r.<sup>64</sup> oraz §2 ust. 3 umowy z 6 marca 2023 r.<sup>65</sup>, pkt 8 szczegółowego zakresu i warunków realizacji zadania w obszarze pomocy społecznej stanowiącym załącznik nr 1 do ogłoszenia otwartego konkursu ofert w programie AOOzN edycja 2022<sup>66</sup> oraz pkt 9 szczegółowego zakresu i warunków realizacji zadania w obszarze pomocy

<sup>59</sup> Łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

<sup>60</sup> wg stanu obowiązującego w okresie realizacji programu AOOzN edycja 2022.

<sup>61</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu AOOzN edycja 2022.

<sup>62</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu AOOzN edycja 2023.

<sup>63</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu OW edycja 2023.

<sup>64</sup> Zawartej z Miastem Mysłowice na realizację programu AOOzN edycja 2022.

<sup>65</sup> Zawartej z Miastem Mysłowice na realizację programu AOOzN edycja 2023.

<sup>66</sup> Stanowiącego załącznik do Zarządzenia nr 323/22 Prezydenta Miasta Mysłowice z dnia 27 maja 2022 r., dalej: *szczegółowe warunki realizacji programu AOOzN edycja 2022.*

społecznej stanowiącym załącznik nr 1 do ogłoszenia otwartego konkursu ofert w programie AOON edycja 2023<sup>67</sup> realizacja zadania, poprzez nieprawidłową weryfikację przedkładanych kart rozliczeniowych wykonanych usług w ramach tych programów przez asystentów Fundacji.

Trzech asystentów, z 20 objętych badaniem, w kartach rozliczeniowych wykazało jednocześnie udzielanie świadczeń (w tym samych dniach i godzinach) na rzecz uczestników programów finansowanych z Funduszu, tj.:

- 1) Asystent A1 - 21 czerwca 2023 r. wykazał udzielanie świadczeń na rzecz N1 w godzinach od 10.30. do 12.30. (w ramach programu AOON edycja 2023) i na rzecz N2 w godzinach od 10.00. do 13.00. (w ramach programu AOOzN edycja 2023) – łącznie dwie godziny pokrywające się;
- 2) Asystent A2 - 8 sierpnia 2023 r. wykazał udzielanie świadczeń na rzecz N3 w godzinach od 9.00. do 14.00. (w ramach programu AOOzN edycja 2023) i na rzecz N4 w godzinach od 9.00. do 13.00. (w ramach programu AOON edycja 2023) - według zapisów w kartach – usługi asystencji miały być realizowane podczas wycieczek: jednej w Krakowie, a drugiej w Parku Gródek – łącznie trzy godziny pokrywające się;
- 3) Asystent A2 – wykazał dwa razy udzielanie świadczeń na rzecz N4 z datą 27 lipca 2022 r., w której zrealizowano po trzy godziny od 10.30. do 13.30 i cztery godziny od 10.30. do 14.30. (w ramach programu AOON edycja 2022).

Ponadto, dwóch asystentów wykazywało zakończenie udzielania usług u jednego z uczestników i jednocześnie rozpoczęcie udzielania świadczeń u kolejnego uczestnika, tj.:

- 1) Asystent A3 – 27 i 28 kwietnia 2023 r. wykazał udzielanie świadczeń na rzecz N5 (w ramach programu AOON edycja 2023) w godzinach od 11.00. do 13.30. i na rzecz N3 odpowiednio w godzinach od 8.30. do 11.00. i od 9.00. do 11.00 (w ramach programu OW edycja 2023),
- 2) Asystent A4 – 10 sierpnia 2022 r. wykazał udzielanie świadczeń na rzecz N6 w godzinach od 8.00. do 11.00. i na rzecz N7 w godzinach od 11.00. do 13.00. (w ramach programu AOOzN edycja 2022).

(akta kontroli str. 1883-1916)

Zgodnie §2 ust. 3 umów z 1 kwietnia 2022 r.<sup>68</sup>, 17 lutego 2022 r.<sup>69</sup> i 20 kwietnia 2022 r.<sup>70</sup>, realizator zobowiązany był wykonać umowę z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w sposób który zapewni prawidłową i terminową realizację zadania oraz osiągnięcie celów określonych w umowie oraz w programie.

Natomiast w myśl §2 ust. 3 i 5 umów z 6 lipca 2022 r.<sup>71</sup> i z 6 marca 2023 r.<sup>72</sup> Fundacja zobowiązana była do wykorzystania środków, zgodnie z celem na jaki je uzyskała, na warunkach określonych w umowie, zgodnie z ofertą, umową oraz zapisami programów AOON edycja 2022 i 2023.

<sup>67</sup> Stanowiącego załącznik do Zarządzenia nr 34/23 Prezydenta Miasta Mysłowice z dnia 30 stycznia 2023 r., dalej: *szczegółowe warunki realizacji programu AOON edycja 2023*.

<sup>68</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu AOOzN edycja 2022.

<sup>69</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu AOOzN edycja 2023.

<sup>70</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu OW edycja 2023.

<sup>71</sup> Zawartej z Miastem Mysłowice na realizację programu AOON edycja 2022.

<sup>72</sup> Zawartej z Miastem Mysłowice na realizację programu AOON edycja 2023.

Zgodnie z pkt 8 warunków realizacji zadania ujętych w szczegółowych warunkach realizacji programu AOODN edycja 2022 oraz pkt 9 programu AOODN edycja 2023, w czasie realizacji usługi przez asystenta pod jego opieką w tym samym czasie może znajdować się tylko jeden uczestnik programu.

Zgodnie z częścią 5 ust. 4 pkt 1 i ust. 6 ogłoszenia o konkursie AOODN edycja 2022, częścią V ust. 2 i 6 pkt 1 programu AOODN edycja 2023, niedozwolone było podwójne finansowanie tego samego wydatku związanego z realizacją usług asystencji osobistej, zarówno w ramach Programu, jak i w ramach innych programów lub projektów finansowanych ze środków publicznych. Koszty mogły być kwalifikowalne, jeżeli z usługi asystencji osobistej u jednego asystenta w tym samym czasie korzystał jeden uczestnik.

Zgodnie z częścią IV ust. 13 programami AOODN edycja 2023 oraz pkt 9 i 10 warunków realizacji zadania ujętych w szczegółowych warunkach realizacji programu AOODN odpowiednio w edycji 2022 i 2023, w godzinach realizacji usług asystencji osobistej nie mogły być świadczone usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej<sup>73</sup>, inne usługi finansowane w ramach Funduszu lub usługi obejmujące analogiczne wsparcie, finansowane ze środków publicznych.

Zgodnie z zapisami programu AOODN edycja 2023 część IV ust. 14 do czasu realizacji usługi asystencji osobistej nie wlicza się czasu dojazdu do i od uczestnika. Zgodnie z częścią V ust. 5 programu OW edycja 2023 usługi opieki wytchnieniowej realizowane są w formie pobytu w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej lub w innym miejscu wskazanym przez osobę niepełnosprawną lub uczestnika programu.

(akta kontroli str. 224, 337, 527, 630, 2501, 2515, 2521, 2546, 2601)

Były Prezes wyjaśnił, że zaakceptowanie kart, w których wykazane zostały pokrywające się godziny realizacji usług w tym samym czasie w różnych miejscach, prawdopodobnie wynikało z omyłki osoby sprawdzającej karty. Ponadto były Prezes na podstawie informacji uzyskanych od asystentów wyjaśnił, że *omyłkowo zostały wpisane do kart rozliczeniowych te same daty realizacji usług asystenckich lub pokrywające się godziny ich realizacji, jak również te same godziny rozpoczęcia usług asystenckich u jednego podopiecznego i ich zakończenia u innego podopiecznego – bez wykazania czasu na przemieszczenie się z jednego miejsca świadczenia usług do drugiego.*

Asystenci wskazali, że nieprawidłowe zapisy w kartach wynikały z pomyłek, a usługi były realizowane w innych datach lub godzinach.

(akta kontroli str. 1973-1982)

NIK zwraca uwagę, że na podstawie zapisów w kartach rozliczeniowych wypłacane było wynagrodzenie pochodzące ze środków Funduszu. Prowadzona na bieżąco weryfikacja kart powinna zidentyfikować pokrywające się godziny świadczonych usług i skutkować podjęciem stosowanych działań wyjaśniających, w tym kontroli faktycznej realizacji usług. Niepodjęcie działań weryfikacyjnych stwarzało ryzyko wypłacenia asystentom nienależnego wynagrodzenia za usługi, których w rzeczywistości nie świadczyli. Jednocześnie NIK zauważa, że brak zapewnienia czasu dojazdu asystentów pomiędzy różnymi lokalizacjami, w których wykonywali usługi w ramach programów, spowodował zawyżenie czasu wykonywania tych usług kosztem wsparcia na rzecz osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów.

3. Rozpoczęcie udzielania świadczeń jednemu z 30 objętych badaniem uczestników programu AOODN edycja 2022 przed złożeniem Karty zgłoszenia

---

<sup>73</sup> Dz.U. z 2024 r., poz.1283, ze zm.

do tego programu, co było niezgodne z zasadami określonymi w części 4 ust. 8 ww. programu.

Kartę zgłoszenia do programu złożono 3 marca 2022 r., podczas gdy już 2 marca 2023 r. wykazano udzielanie świadczeń na rzecz tej osoby z niepełnosprawnością (w łącznej liczbie trzech godzin o wartości 120,00 zł).

Zgodnie z częścią 4 ust. 8 programu AOOzN edycja 2022 realizator programu przyznaje usługę asystencji osobistej na podstawie Karty zgłoszenia do programu.

Prezes Fundacji wyjaśnił, że fakt ten wynikał z przeoczenia.

(akta kontroli str. 1918-1935, 2012, 2545)

Wyjaśnienia byłego Prezesa Fundacji wskazują na niewystarczający nadzór nad realizacją usług asystenckich, skutkujący dopuszczeniem do świadczenia tych usług wobec osoby niezakwalifikowanej do Programu, a następnie zatwierdzeniem do rozliczenia kosztów tej usługi.

4. Prowadzenie w budynku przy Placu Alfreda 3 w Katowicach, całodobowej opieki wytchnieniowej pomimo, że budynek ten nie był wykazany w ofercie realizacji programu OW edycja 2023, co było niezgodne z §2 ust. 2 umowy z 20 kwietnia 2023 r.<sup>74</sup>

Na podstawie §2 ust. 2 umowy z 20 kwietnia 2023 r.<sup>75</sup> realizator programu zobowiązany był wykonać umowę zgodnie z postanowieniami programu, postanowieniami ogłoszenia o otwartym konkursie ofert w ramach programu oraz ofertą złożoną Ministrowi. Zmiana oferty oraz zmiana programu lub ogłoszenia, nie wymagały aneksu umowy. Zmiana oferty następowała na podstawie akceptacji Ministra, wyrażonej w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

Dla potrzeb realizacji opieki wytchnieniowej całodobowej Fundacja w ofercie na realizację usług wykazała budynek zlokalizowany w Katowicach przy Placu Alfreda 9 – Fundacja nie wykorzystywała tego budynku dla potrzeb programu OW edycja 2023. Usługi opieki wytchnieniowej całodobowej świadczone były w budynku zlokalizowanym w Katowicach przy Placu Alfreda 3 – Fundacja w ofercie na realizację zadania wykazała ten budynek jako budynek biurowy dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Fundacja nie dokonała zmian w ofercie w tym zakresie.

(akta kontroli str. 516, 1839-1868)

Były Prezes Fundacji wyjaśnił, że faktycznie w ofercie podano, że opieka wytchnieniowa będzie prowadzona w budynkach przy Placu Alfreda 4 i 9. Podał jednocześnie, że pierwotnie zakładano, że w tych dwóch budynkach (z trzech budynków Fundacji) będzie realizowana opieka wytchnieniowa. Ostatecznie zdecydowano aby ograniczyć usługi opieki wytchnieniowej do budynku nr 3. Redagując ofertę wykazano zasoby Fundacji, które wykorzystywane były według ówczesnego zapotrzebowania. Były Prezes nadmienił, że każdorazowo zanim rodzina decydowała się na opiekę wytchnieniową całodobową, zapraszana była do odwiedzenia obiektów Fundacji i zapoznania się z warunkami.

(akta kontroli str. 212-213)

NIK zauważa, że Fundacja zobowiązała się realizować zadanie m.in. zgodnie z ofertą, którą złożyła Ministrowi. Zgodnie z umową, Fundacja miała możliwość dokonania zmian w ofercie, którego to warunku jednak nie dopełniła.

#### OCENA CZĄSTKOWA

Fundacja udzielała wsparcia osobom uprawnionym, spełniającym kryteria realizowanych programów. Udzielone wsparcie nie przekroczyło limitów określonych w danych programach. Asystenci wykonujący usługi asystencji osobistej i opieki

<sup>74</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu OW edycja 2023.

<sup>75</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu OW edycja 2023.

wytchnieniowej posiadali wymagane doświadczenie i wykształcenie określone w programach, przy czym w odniesieniu do jednego z asystentów, realizującego usługi na rzecz dwojga dzieci, nie uzyskano informacji o jego niefigurowaniu w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. Fundacja dysponowała wskazanymi w ofercie zasobami rzeczowymi, jednakże budynek, który wykorzystywany był w opiece całodobowej nie został wymieniony w ofercie na realizację zadania. W realizacji programów stwierdzono ponadto nieprawidłowości polegające na: rozpoczęciu udzielania świadczeń przed złożeniem karty zgłoszeniowej do danego programu, nieprawidłowo także weryfikowano przedkładane przez asystentów karty rozliczeniowe.

#### OBSZAR

### 3. Wydatkowanie i rozliczenie środków finansowych pozyskanych z Funduszu Solidarnościowego oraz osiągnięcie założonych rezultatów wsparcia

Opis stanu faktycznego

3.1. Fundacja w 2022 r. prowadziła łączną ewidencję księgową dla programów AON i AOOzN edycja 2022. W 2023 r. Fundacja nie prowadziła ksiąg rachunkowych, a tym samym i ewidencji księgowej dla realizowanych programów AON, AOOzN i OW edycja 2023. Powyższe opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1830, 2168-2303, 2423-2427)

Badanie poniesionych wydatków w ramach kosztów bezpośrednich i pośrednich przeprowadzono na podstawie próby przedłożonych przez Fundację list płac oraz faktur. Badaniem nie objęto dokumentacji dotyczącej zakupu biletów komunikacji publicznej, kosztów przejazdów oraz biletów wstępu na wydarzenia kulturalne/sportowe, które rozliczane były w programach z zakresu asystencji osobistej.

Badanie próby wydatków z tytułu wynagrodzeń 50 asystentów<sup>76</sup> realizujących usługi w ramach objętych badaniem programów wykazało, że wydatki były niezbędne do realizacji zadania, faktycznie poniesione w okresie jego realizacji, udokumentowane kartą rozliczeniową realizacji usług i listą płac/fakturą oraz uregulowane za pośrednictwem wyodrębnionego rachunku bankowego dla danego programu. Wynagrodzenia osób objętych badaniem nie przekroczyły maksymalnej wartości ustalonej w programach.

Dokumenty objęte próbą oraz pozostałe dokumenty finansowe (listy płac, faktury) przedłożone NIK do 25 lutego 2025 r.<sup>77</sup>:

- nie zawierały trwałego zapisu w postaci informacji z jakich środków wydatkowana kwota została pokryta oraz jakie było przeznaczenie zakupionych towarów/usług;
- nie były podpisane przez osobę odpowiedzialną za sprawy dotyczące rozliczeń finansowych Fundacji;
- nie zostały podpisane i zatwierdzone przez koordynatora danego programu i/lub przez Prezesa Fundacji.

Powyższe opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1100-1360, 2087-2104, 2375-2379)

3.2. W ofertach realizacji zadań publicznych w ramach objętych kontrolą programów, Fundacja wskazała następujące koszty pośrednie (administracyjne):

<sup>76</sup> Powyższe ustalono w oparciu o listy płac/faktury i karty rozliczeniowe składane w danym programie.

<sup>77</sup> Stanowiące załączniki do protokołu oględzin.



- program AOOzN edycja 2022 - koszty wynagrodzenia czterech osób zatrudnionych na umowy cywilnoprawne jako kadra administracyjna (kadrowa, księgowa oraz dwie osoby do spraw sprawozdawczych, monitoringu i obsługi biura), wynagrodzenie koordynatora programu (jedna osoba) oraz koszty zakupu materiałów biurowych dla potrzeb realizacji programu;
- program AOOzN edycja 2023 – koszty wynagrodzenia kadry administracyjnej, koordynatora i koszty zakupu materiałów biurowych dla potrzeb realizacji programu;
- program OW edycja 2023 – koszty wynagrodzenia kadry administracyjnej (jednej osoby zajmującej się kadrami i jednej osoby do administracji i monitoringu), wynagrodzenie koordynatora programu (jedna osoba) oraz koszty zakupu materiałów biurowych dla potrzeb realizowanego programu.

W programie AOOzN edycja 2022 nie przewidziano kosztów pośrednich, a w programie AOOzN edycja 2023 założono koszty pośrednie na poziomie 15,1 tys. zł.

Kwestie dotyczące rozliczania kosztów bezpośrednich i pośrednich (administracyjnych), z uwagi na prowadzoną łączną ewidencję księgową w 2022 r. (dla programów AOOzN i AOOzN edycja 2022) i nieprowadzenie ksiąg rachunkowych w 2023 r. opisane zostały w pkt 3.4 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

W ofertach na realizację zadań AOOzN edycja 2022, AOOzN edycja 2023, OW edycja 2023 Fundacja deklarowała wkład własny w wysokości odpowiednio: 18,6 tys. zł, 29,0 tys. zł, 11,6 tys. zł. Kwestie dotyczące wniesienia wkładu własnego opisano w pkt 3.4 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 237-238, 276-284, 391, 467-468, 519, 584, 616-617, 2168-2303, 2368-2370)

3.3. Na potrzeby realizacji poszczególnych programów AOOzN i AOOzN edycje 2022-2023 i OW edycja 2023 Fundacja wyodrębniła rachunki bankowe. Na podstawie poszczególnych wyciągów z rachunków bankowych stwierdzono, że na rachunkach tych wykonywane były operacje nie związane z realizowanymi programami, w tym przekazywane były środki na inne rachunki Fundacji. W przypadku programu OW, wynagrodzenia osób realizujących usługi opieki wytchnieniowej całodobowej nie były ponoszone z wyodrębnionego rachunku bankowego dedykowanego programowi OW edycja 2023. Powyższe opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 664-1101, 2360-2365, 2423-2427)

3.4. Fundacja w terminie złożyła sprawozdania z realizacji programów AOOzN edycja 2022, AOOzN edycja 2022 i AOOzN edycja 2023. Natomiast sprawozdania z realizacji AOOzN edycja 2023<sup>78</sup> złożono 17 stycznia 2024 r., a OW edycja 2023 Fundacja przesłała 1 lutego 2024 r., tj. odpowiednio 11 i dwa dni po wyznaczonym terminie, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Sprawozdania z realizacji zadań AOOzN edycje 2022-2023 i OW edycja 2023 zostały zaakceptowane przez Ministra odpowiednio: 26 maja 2023 r., 4 października 2024 r. i 16 stycznia 2025 r. Sprawozdania z realizacji programów AOOzN edycje 2022-2023 nie wymagały akceptacji. Urząd Miasta Mysłowice poinformował, że informacja o akceptacji ww. sprawozdań przekazana została Fundacji ustnie.

Fundacja w sprawozdaniach z realizacji programów AOOzN edycje 2022-2023 i AOOzN edycja 2023 oraz OW edycja 2023 wykazała wykorzystanie środków w pełnej wysokości wynikającej z zawartych umów. W sprawozdaniu z realizacji

<sup>78</sup> Zapisy umowy nie wymagały pisemnej informacji o akceptacji sprawozdania.

programu AOOzN edycja 2023, w wyniku przeprowadzonej weryfikacji sprawozdania, Ministerstwo uznało kwotę 3,6 tys. zł (dzierżawa drukarek) za wydatki niekwalifikowalne. Fundacja skorygowała sprawozdanie o tę kwotę i zwróciła środki wraz z odsetkami.

(akta kontroli str. 242-275, 335-347, 407-409, 420-440, 525-545, 591-605, 630-640, 647-663, 2437)

W sprawozdaniu z programu AOON edycja 2022 Fundacja wykazała koszty bezpośrednie w wysokości 814,4 tys. zł, z tego 796,3 tys. zł wynagrodzenia<sup>79</sup>, ubezpieczenie i zakup środków ochrony osobistej oraz 18,1 tys. zł kosztów przejazdów i biletów wstępu<sup>80</sup>. W trakcie kontroli NIK przedłożono dokumentację źródłową potwierdzającą poniesienie kosztów w wysokości 636,9 tys. zł<sup>81</sup>. Nie przedłożono dokumentacji potwierdzającej poniesienie kosztów w łącznej wysokości 159,4 tys. zł<sup>82</sup>, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

Były Prezes Fundacji wyjaśnił, że na różnicę składał się ryczałt przeznaczony na obsługę administracyjną. Wskazał, że nie ma dodatkowych dokumentów, które przypisane zostałyby do tego projektu.

(akta kontroli str. 567, 602, 2087-2089, 2369-2370, 2423-2427, 2615, 2629)

W sprawozdaniu z programu AOOzN edycja 2022 Fundacja wykazała koszty w wysokości 1 841,4 tys. zł, z tego 1 596,0 tys. zł wynagrodzenia<sup>83</sup>, ubezpieczenie i zakup środków ochrony osobistej, 78,5 tys. zł kosztów przejazdów i bilety wstępu na wydarzenia kulturalne/sportowe<sup>84</sup> oraz koszty pośrednie w wysokości 166,9 tys. zł.

W trakcie kontroli NIK przedłożono dokumentację źródłową dotyczącą wynagrodzeń, ubezpieczenia i zakupu środków ochrony osobistej w łącznej wysokości 1 609,0 tys. zł<sup>85</sup> oraz kosztów pośrednich w wysokości 164,4 tys. zł<sup>86</sup>. Nie przedłożono dokumentacji potwierdzającej poniesienie kosztów pośrednich w łącznej wysokości 2,6 tys. zł, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 265-275, 2087, 2090-2092, 2615, 2625-2628)

W sprawozdaniu z programu AOON edycja 2023 Fundacja wykazała koszty w wysokości 1 526,4 tys. zł, z tego 1 461,7 tys. zł wynagrodzenia<sup>87</sup> oraz ubezpieczenie i zakup środków ochrony osobistej, 49,6 tys. zł kosztów przejazdów i bilety wstępu na wydarzenia kulturalne/sportowe<sup>88</sup> oraz koszty pośrednie w wysokości 15,1 tys. zł. W trakcie kontroli NIK przedłożono dokumentację źródłową potwierdzającą poniesienie kosztów: wynagrodzeń, ubezpieczeń i zakupu środków ochrony osobistej w wysokości 1 457,8 tys. zł oraz kosztów pośrednich w wysokości 13,3 tys. zł. Nie przedłożono dokumentacji potwierdzającej poniesienie kosztów

<sup>79</sup> W ramach kontroli NIK badaniem objęto próbę ponoszonych kosztów wynagrodzeń.

<sup>80</sup> Nie podlegały badaniu w trakcie kontroli NIK.

<sup>81</sup> Wynagrodzeń oraz kosztów ubezpieczeń i zakupu środków ochrony osobistej.

<sup>82</sup> Różnica pomiędzy sumą kosztów wynagrodzeń oraz kosztów ubezpieczeń i zakupu środków ochrony osobistej wykazaną w sprawozdaniu, a sumą tych kosztów według dokumentacji źródłowej przedłożonej NIK.

<sup>83</sup> W ramach kontroli NIK badaniem objęto próbę ponoszonych kosztów wynagrodzeń.

<sup>84</sup> Nie podlegały badaniu w trakcie kontroli NIK.

<sup>85</sup> Wynagrodzeń oraz kosztów ubezpieczeń i zakupu środków ochrony osobistej.

<sup>86</sup> W wartości tej NIK nie uwzględniła kwoty 5,8 tys. zł, wynikającej z faktur dotyczących zakupu materiałów biurowych i dzierżawy drukarki z uwagi na ujęcie ewidencji księgowej tych kosztów na koncie „501-1-1 podstawowa działalność statutowa nieodpłatna wkład własny”.

<sup>87</sup> W ramach kontroli NIK badaniem objęto próbę ponoszonych kosztów wynagrodzeń.

<sup>88</sup> Nie podlegały badaniu w trakcie kontroli NIK.

w łącznej wysokości 5,7 tys. zł<sup>89</sup> (z tego 3,9 tys. zł odnosiło się do kosztów bezpośrednich i 1,8 tys. zł do kosztów pośrednich), co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 658, 2087, 2098-2100, 2615, 2622-2623)

W sprawozdaniu programu AOOzN edycja 2023 Fundacja wykazała koszty w wysokości 1 847,0 tys. zł, z tego 1 588,5 tys. zł wynagrodzenia<sup>90</sup> oraz ubezpieczenie i zakup środków ochrony osobistej, 92,5 tys. zł kosztów przejazdów i bilety wstępu na wydarzenia kulturalne/sportowe<sup>91</sup> oraz koszty pośrednie w wysokości 166,0 tys. zł. W trakcie kontroli NIK przedłożono dokumentację źródłową potwierdzającą poniesienie kosztów: wynagrodzeń, ubezpieczeń i zakupu środków ochrony osobistej w wysokości 1 593,9 tys. zł oraz kosztów pośrednich w wysokości 144,5 tys. zł. Nie przedłożono dokumentacji potwierdzającej poniesienie kosztów pośrednich w wysokości 21,5 tys. zł, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*. NIK nie uwzględniła w ww. wartości kwoty 5,8 tys. zł udokumentowanej trzema fakturami za księgowość w ramach programu AOOzN edycja 2023. Faktury te, nie odzwierciedlały faktycznie zrealizowanych czynności, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 434, 2087, 2095-2097, 2615, 2619-2621, 2030)

W sprawozdaniu z programu OW edycja 2023 Fundacja wykazała koszty w wysokości 939,8 tys. zł, z tego 854,4 tys. zł koszty bezpośrednie<sup>92</sup> i 85,4 tys. zł kosztów pośrednich<sup>93</sup>. W trakcie kontroli NIK przedłożono dokumentację źródłową potwierdzającą poniesienie kosztów wynagrodzeń osób i podmiotów wykonujących usługi opieki wytchnieniowej w wysokości 688,0 tys. zł oraz kosztów pośrednich w wysokości 74,7 tys. zł. Nie przedłożono dokumentacji potwierdzającej poniesienie kosztów bezpośrednich w wysokości 166,4 tys. zł, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*. Jednocześnie w związku z nieudokumentowaniem kosztów bezpośrednich wykazanych w sprawozdaniu, zgodnie z częścią VI ust. 2 programu OW edycja 2023, możliwe do rozliczenia w programie OW edycja 2023 koszty pośrednie wyniosły 68,8 tys. zł (koszty bezpośrednie nie mogły przekroczyć wartości 10% kosztów bezpośrednich) – tym samym Fundacja zawyżyła wysokość tych kosztów o kwotę 16,6 tys. zł, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 550, 2087, 2101-2104, 2423-2427, 2606, 2615, 2619-2621)

W sprawozdaniach z realizacji zadań AOOzN edycja 2022, AOOzN edycja 2023 i OW edycja 2023 wykazała wniesienie wkładu własnego w wysokości odpowiednio 18,6 tys. zł, 18,8 tys. zł i 11,9 tys. zł. W ramach programów AOOzN edycja 2022 i AOOzN edycja 2023 przedłożyła dokumenty źródłowe, w wysokości 13,1 tys. zł oraz 5,4 tys. zł ponad wartość wykazaną w umowie. W ramach programu OW edycja 2023, Fundacja nie przekazała dokumentacji potwierdzającej poniesienie kosztów wskazanych w umowie. Zatem Fundacja nie zapewniła wniesienia wkładu własnego do ww. programów AOOzN edycja 2022 w wysokości 5,5 tys. zł, AOOzN edycja 2023 w wysokości 13,4 tys. zł i w programie OW edycja 2023 w wysokości 11,9 tys. zł, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 2615)

<sup>89</sup> Różnica pomiędzy sumą kosztów wynagrodzeń oraz kosztów ubezpieczeń i zakupu środków ochrony osobistej oraz kosztów pośrednich wykazanych w sprawozdaniu, a sumą tych kosztów według dokumentacji źródłowej przedłożonej NIK.

<sup>90</sup> W ramach kontroli NIK badaniem objęto próbę ponoszonych kosztów wynagrodzeń.

<sup>91</sup> Nie podlegały badaniu w trakcie kontroli NIK.

<sup>92</sup> W ramach kontroli NIK badaniem objęto próbę ponoszonych kosztów wynagrodzeń.

<sup>93</sup> Tj. 10% kosztów bezpośrednich.

3.5. W okresie objętym kontrolą Fundacja objęła wsparciem zaplanowaną w ofertach liczbę osób uczestników/opiekunów osób z niepełnosprawnością w ramach realizowanych programów, tj.:

- a) w programie AOON edycja 2022 planowano objęcie wsparciem co najmniej 40 osób z niepełnosprawnością, w tym: co najmniej sześciorga dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz co najmniej 34 osoby z niepełnosprawnością w stopniu znacznym albo umiarkowanym<sup>94</sup>; wsparciem objęto natomiast 56 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 21 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz sześciorgo dzieci do 16 roku życia;
- b) w programie AOOzN edycja 2022 planowano objęcie wsparciem co najmniej 67 osób z niepełnosprawnością, w tym co najmniej dziewięciorga dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz co najmniej 58 osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i umiarkowanym<sup>95</sup>; wsparciem objęto natomiast 98 osób z niepełnosprawnością, w tym 65 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 24 z umiarkowanym i 10 dzieci;
- c) w programie AOOzN edycja 2023 planowano objęcie wsparciem co najmniej 61 osób z niepełnosprawnością, w tym co najmniej ośmiorga dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz co najmniej 53 osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i umiarkowanym<sup>96</sup>; wsparciem objęto natomiast 120 osób z niepełnosprawnością, w tym 93 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 20 z umiarkowanym i siedmiorgo dzieci.
- d) w programie AOON edycja 2023 planowano objęcie wsparciem co najmniej 58 osób z niepełnosprawnością, w tym: co najmniej 10 dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz co najmniej 48 osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i umiarkowanym<sup>97</sup>; wsparciem objęto natomiast 62 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością, w tym 20 osób z niepełnosprawnością sprzężoną, 17 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności i 10 dzieci do 16 roku życia;
- e) w programie OW edycja 2023 planowano objęcie wsparciem co najmniej 88 członków rodzin bądź opiekunów osób z niepełnosprawnością, z czego pomoc obejmować miała: usługi opieki wytchnieniowej w formie dziennej wobec co najmniej 47 osób z niepełnosprawnością i usługi opieki wytchnieniowej w formie całodobowej wobec co najmniej 41 osób z niepełnosprawnością; wsparciem objęto natomiast 92 członków rodzin oraz opiekunów osób sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnością.

(akta kontroli str. 2320-2323)

Stwierdzone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nie dotrzymano terminów złożenia sprawozdań z realizacji programu OW edycja 2023 czym naruszono § 8 ust. 1 umowy z 20 kwietnia 2023 r.<sup>98</sup> oraz sprawozdania

<sup>94</sup> Minimum 28 osób wymagających wysokiego poziomu wsparcia.

<sup>95</sup> Minimum 47 osób wymagających wysokiego poziomu wsparcia.

<sup>96</sup> Minimum 48 osoby wymagające wysokiego poziomu wsparcia.

<sup>97</sup> Minimum 44 osoby wymagające wysokiego poziomu wsparcia.

<sup>98</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu OW edycja 2023.

z realizacji programu AOON edycja 2023 czym naruszono § 9 ust. 3 umowy z 6 marca 2023 r.<sup>99</sup>

Zgodnie z § 8 ust. 1 umowy z 20 kwietnia 2023 r. na realizację programu OW edycja 2023 Fundacja zobowiązana była do sporządzenia i przekazania Ministrowi sprawozdania, obejmującego rozliczenie środków Funduszu w zakresie rzeczowym i finansowym, w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania, który przypadał 31 grudnia 2023 r. (§2 ust. 5 umowy). Zgodnie z § 9 ust. 3 umowy z 6 marca 2023 r. na realizację programu AOON edycja 2023 Fundacja zobowiązana była złożyć sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego, w terminie 10 dni od dnia zakończenia realizacji zadania publicznego, który przypadał 27 grudnia 2023 r. (§2 ust. 1 umowy).

Sprawozdania z realizacji: OW edycja 2023 Fundacja przesłała do Ministra 1 lutego 2024 r., tj. dwa dni po terminie, AOON edycja 2023 zostało złożone 17 stycznia 2024 r., tj. 11 dni po terminie.

(akta kontroli str. 538-544, 546, 647-661, 663, 2436-2437)

Według byłego Prezesa Fundacji złożenie sprawozdań po terminie było spowodowane skumulowaniem się wykonywanych czynności, gdyż przełom roku grudzień – styczeń był okresem zamykania i podsumowania kończących się projektów oraz rozpoczynania nowych.

(akta kontroli str. 1970-1971)

NIK zauważa, że do obsługi administracyjnej w ww. programach zaangażowane były co najmniej cztery osoby z Fundacji, którym wypłacano wynagrodzenie ze środków danego programu. Zaangażowanie Fundacji w pozostałe projekty nie powinno zatem stać na przeszkodzie w prawidłowym i terminowym rozliczeniu zakończonych programów.

2. Naruszenie § 4 ust. 1 umów z: 1 kwietnia 2022 r.<sup>100</sup>, 17 lutego 2022 r.<sup>101</sup>, 20 kwietnia 2023 r.<sup>102</sup> oraz § 6 ust. 1 umów z 6 lipca 2022 r.<sup>103</sup> i 6 marca 2023 r.<sup>104</sup> poprzez nieprowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej dla danego programu.

W 2022 r. ewidencję księgową prowadzono na koncie 507- *Projekt AOON*. Zapisy obejmowały łączne koszty poniesione na realizację dwóch programów AOOzN edycja 2022 i AOON edycja 2022. W 2023 r. nie prowadzono ewidencji księgowej dla realizowanych programów AOON, AOOzN i OW edycja 2023.

Na podstawie § 6 ust. 1 umów z 6 lipca 2022 r. i 6 marca 2023 r. oraz § 4 ust. 1 umów z 1 kwietnia 2022 r., 17 lutego 2023 r. i 20 kwietnia 2023 r. Fundacja była zobowiązana do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej programu, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości<sup>105</sup>.

(akta kontroli str. 246, 339-340, 529-530, 593, 632, 2168-2303, 2369)

Były Prezes nie potrafił wyjaśnić przyczyn prowadzenia łącznej ewidencji księgowej dla programów AOON i AOOzN edycja 2022. Wskazał, że za 2023 rok nie były prowadzone księgi rachunkowe Fundacji, ze względu na problemy z księgową.

(akta kontroli str. 2368-2370)

<sup>99</sup> Zawartej z Miastem Mysłowice na realizację programu AOON edycja 2023.

<sup>100</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu AOOzN edycja 2022.

<sup>101</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu AOOzN edycja 2023.

<sup>102</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu OW edycja 2023.

<sup>103</sup> Zawartej z Miastem Mysłowice na realizację programu AOON edycja 2022.

<sup>104</sup> Zawartej z Miastem Mysłowice na realizację programu AOON edycja 2023.

<sup>105</sup> Dz.U. z 2023 r. poz.120, ze zm.

NIK wskazuje, że niedochowanie warunków określonych w §4 ust. 1, zgodnie z §4 ust. 4 umowy z 1 kwietnia 2022 r., 17 lutego 2023 r. i 20 kwietnia 2023 r. oraz w §6 ust. 1, zgodnie z §6 ust. 4 umów z 6 lipca 2022 r. i 6 marca 2023 r. uznaje się w zależności od zakresu naruszenia, za niezrealizowanie części albo całości zadania publicznego.

3. Nieprowadzenie ksiąg rachunkowych Fundacji za 2023 rok, o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy o rachunkowości, co stanowiło naruszenie art. 2 ust. 1 pkt 7 i ust. 5 ustawy o rachunkowości.

Były Prezes zeznał, że za 2023 rok nie prowadzono ksiąg rachunkowych Fundacji i nie zawarto pisemnej umowy na prowadzenie ksiąg rachunkowych Fundacji. Wyjaśnił ponadto, cyt. *księgowa przygotowała sprawozdanie finansowe za 2022. Księgowa mówiła, że będzie nadal prowadzić księgowość za 2023, jednakże kontakt był przerywany, utrudniony. (...) Na koniec 2023 r. zorientowałem się że mamy problem z księgami, (...) księgowa miała w całym 2023 r. dostęp do programu (...), do którego skanowane były dokumenty źródłowe (faktury, rachunki, listy płac). (...) Ostatecznie za 2023 rok nie były prowadzone księgi rachunkowe Fundacji, ja byłem przekonany że księgi te będą prowadzone.*

(akta kontroli str. 1830)

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 7 ustawy o rachunkowości przepisy tej ustawy stosuje się do mających siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej: jednostek niewymienionych w pkt 1-6, jeżeli otrzymują one na realizację zadań zleconych dotacje lub subwencje z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub funduszy celowych - od początku roku obrotowego, w którym dotacje lub subwencje zostały im przyznane.

Księgi rachunkowe zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o rachunkowości obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą: dziennik, księgę główną, księgi pomocnicze, zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych, wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz).

(akta kontroli str. 2324-2359, 2368-2370)

NIK wskazuje, że kierownik jednostki na podstawie art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości, ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych ustawą, w tym z tytułu nadzoru, również w przypadku, gdy określone obowiązki w zakresie rachunkowości zostaną powierzone innej osobie lub przedsiębiorcy, za ich zgodą.

4. Opracowanie sprawozdania finansowego Fundacji za 2023 r, pomimo braku prowadzenia ksiąg rachunkowych, czym naruszono art. 23 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego oraz art. 45 ust. 1 w związku z art. 13 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy o rachunkowości, sprawozdanie finansowe sporządza się na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych, o którym mowa w art. 12 ust. 2, oraz na inny dzień bilansowy, stosując odpowiednio, z zastrzeżeniem ust. 1a-1ba, zasady wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, określone w rozdziale 4. Księgi rachunkowe zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o rachunkowości obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą: dziennik, księgę główną, księgi pomocnicze, zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych, wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz).

Fundacja, pomimo braku prowadzenia ksiąg rachunkowych, zamieściła w *Bazie sprawozdań finansowych i merytorycznych organizacji pożytku publicznego* na

stronie Narodowego Instytutu Wolności<sup>106</sup>: sprawozdanie merytoryczne z działalności organizacji pożytku publicznego za 2023 r., bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2023 r., informację dodatkową sporządzoną 29 marca 2024 r. i rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. Sprawozdania te zawierały dane byłego Prezesa Fundacji oraz księgowej, nie było na nich odrębnych podpisów tych osób.

(akta kontroli str. 1657-1764)

Były Prezes wyjaśnił, że opracował sprawozdania finansowe i osobiście umieścił je na tej stronie internetowej. Sprawozdania według byłego Prezesa opracowano na podstawie danych z programu fakturownia.pl oraz danych z projektów i przychodów. Odnosząc się do umieszczonych w sprawozdaniach danych osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych, były Prezes wyjaśnił, że księgowa nie brała w tym udziału. Wskazał, że nie usunął danych księgowej wykorzystując szablon z poprzedniego roku.

(akta kontroli str. 2423-2427)

Zamieszczone na stronie internetowej Narodowego Instytutu Wolności dokumenty nie mogą być uznane za sprawozdanie finansowe Fundacji w świetle art. 45 ust. 1 w związku z art. 13 ust. 1 ustawy o rachunkowości, ze względu na brak prowadzenia ksiąg rachunkowych.

5. Niedokonywanie trwałego zapisu na dowodach źródłowych (fakturach, listach płac i rachunkach) odnoszących się do realizacji programów AOON i AOOzN edycja 2022 oraz AOON, AOOzN i OW edycja 2023, co stanowiło naruszenie § 6 ust. 1 umów z 6 lipca 2022 r.<sup>107</sup> i 6 marca 2023 r.<sup>108</sup> oraz § 4 ust. 3 umów z 1 kwietnia 2022 r.<sup>109</sup>, 17 lutego 2023 r.<sup>110</sup> i 20 kwietnia 2023 r.<sup>111</sup> oraz art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości.

Fundacja nie dokonywała opisu dowodów źródłowych (faktur, rachunków i list płac) wskazujących na informację z jakich środków wydatkowana kwota została pokryta oraz jakie było przeznaczenie zakupionych towarów/usług. Dokumenty nie były podpisane przez osoby odpowiedzialne za sprawy dotyczące rozliczeń finansowych Fundacji, nie zostały również podpisane i zatwierdzone przez koordynatora danego programu oraz prezesa Fundacji. Dokumenty nie zawierały potwierdzenia sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych.

(akta kontroli str. 2087-2104)

Zgodnie z § 4 ust. 3 ww. umów z 1 kwietnia 2022 r., 17 lutego 2023 r. i 20 kwietnia 2023 r. realizator był zobowiązany do opisywania dokumentacji finansowo-księgowej związanej z realizacją programu, zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 21 ustawy o rachunkowości, w tym sporządzenia na każdej fakturze (rachunku) trwałego opisu zawierającego informacje: z jakich środków wydatkowana kwota została pokryta oraz jakie było przeznaczenie zakupionych towarów lub usług. Informacja powinna być podpisana przez osobę odpowiedzialną za sprawy dotyczące rozliczeń finansowych realizatora. W myśl § 6 ust. 1 ww. umów z 6 lipca 2022 r. i 6 marca 2023 r. Fundacja była zobowiązana do prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej zadania publicznego, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych

<sup>106</sup> <https://niw.gov.pl/opp/sprawozdania-opp/>

<sup>107</sup> Zawartej z Miastem Mysłowice na realizację programu AOON edycja 2022.

<sup>108</sup> Zawartej z Miastem Mysłowice na realizację programu AOON edycja 2023.

<sup>109</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu AOOzN edycja 2022.

<sup>110</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu AOOzN edycja 2023.

<sup>111</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu OW edycja 2023.

operacji księgowych. Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości dowód księgowy powinien zawierać co najmniej stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

(akta kontroli str. 246, 339-340, 529-530, 593, 632)

Były Prezes Fundacji wyjaśnił, że nie była prowadzona ewidencja zatem nie było to uzupełniane.

Prezes Fundacji wyjaśniła, że rzadko oglądała oryginały dokumentów księgowych, nie wiedziała co działo się z oryginałami dokumentów. Podała, że od 2022 r. dokumenty księgowe były wprowadzane do programu online, w którym można dodawać m.in. opisy do faktur, co pozwalało na wyfiltrowanie dokumentów przypisanych pod dany projekt. Wyliczenie kosztów bezpośrednich i pośrednich odbywało się na podstawie list płac i faktur zamieszczonych w programie online oraz arkuszy excel.

(akta kontroli str. 2079, 2368-2370)

NIK wskazuje, że zgodnie z § 6 ust. 4 umów<sup>112</sup> z 6 lipca 2022 r. i 6 marca 2023 r. i § 4 ust. 4 umów<sup>113</sup> z 1 kwietnia 2022 r., 17 lutego 2023 r. i 20 kwietnia 2023 r. niedochowanie któregośkolwiek z zobowiązań określonych w ust. 1-3 odpowiednio ww. §6 i §4, uznaje się w zależności od zakresu naruszenia, za niezrealizowanie części albo całości zadania publicznego.

6. Wykazanie w sprawozdaniach z realizacji programów AOON edycja 2022, AOON edycja 2023 i OW edycja 2023 stanowiących rozliczenie środków w zakresie rzeczowym i finansowym kosztów bezpośrednich w łącznej wysokości 329,6 tys. zł (z tego 159,4 tys. zł w programie AOON edycja 2022, 3,8 tys. zł w programie AOON edycja 2023 i 166,4 tys. zł w programie OW edycja 2023), które nie znajdowały pokrycia w dokumentacji źródłowej (fakturach, rachunkach i listach płac), czym naruszono §2 ust. 4 i 5 i §6 ust. 1 umowy z 6 lipca 2022 r.<sup>114</sup>, §2 ust. 5 i §6 ust. 1 umowy z 6 marca 2023 r.<sup>115</sup> oraz §2 ust. 2-4 i §4 ust. 1 umowy z 20 kwietnia 2023 r.<sup>116</sup>, a tym samym pobranie środków w nadmiernej wysokości.
  - a) W programie AOON edycja 2022, Fundacja w sprawozdaniu z realizacji zadania wykazała w części II – sprawozdanie z wykonania wydatków: koszty godzin usług asystencji osobistej, koszty ubezpieczeń OC i NNW oraz koszt zakupu środków ochrony osobistej w łącznej wysokości 796,3 tys. zł. W trakcie kontroli NIK Fundacja przedłożyła dokumenty potwierdzające poniesienie ww. kosztów w łącznej wysokości 636,9 tys. zł. Nie przedłożono dokumentacji potwierdzającej poniesienie kosztów na kwotę 159,4 tys. zł.

Fundacja dla potrzeb programu AOON i AOON edycja 2022 prowadziła łączną ewidencję księgową, z której wynikało, że na potrzeby tych programów poniesiono w 2022 r. koszty bezpośrednie w łącznej wysokości 2 276,4 tys. zł, natomiast ze sprawozdań z realizacji tych dwóch zadań wynikało, że poniesiono koszty bezpośrednie w łącznej wysokości 2 488,9 tys. zł.

<sup>112</sup> Zawartych z Miastem Mysłowice na realizację programów AOON edycje 2022-2023.

<sup>113</sup> Zawartych z Miastem Mysłowice na realizację programów AOON edycje 2022-2023.

<sup>114</sup> Zawartych z Miastem Mysłowice na realizację programów AOON edycja 2022.

<sup>115</sup> Zawartych z Miastem Mysłowice na realizację programów AOON edycja 2023.

<sup>116</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu OW edycja 2023.



Na realizację zadania AOON edycja 2022 w ofercie zaplanowano wyłącznie koszty bezpośrednie w wysokości 814,4 tys. zł<sup>117</sup>. W ofercie na realizację tego zadania Fundacja przewidziała wynagrodzenie dla asystentów w maksymalnej wysokości 40,00 zł brutto za godzinę pracy.

Faktycznie natomiast Fundacja wypłacała asystentom realizującym usługi asystencji osobistej każdorazowo wynagrodzenie w wysokości 33,00 zł za godzinę usługi. Wynagrodzenie obejmowało również koszty pracy zatrudniającego<sup>118</sup>.

(akta kontroli str. 584-585, 598-603, 1792-1798, 2087-2094, 2168-2173, 2615)

Były Prezes Fundacji wyjaśnił, że sprawozdania opracowywane były na podstawie plików excel z wypracowanymi godzinami asystentów. Sprawdzane były również listy płac (ich wartości) z liczbą zrealizowanych godzin w plikach excel – w przypadku kosztów bezpośrednich. W projekcie AOON edycja 2022 różnica wynikała z kosztu jakim Fundacja obciążyła MOPS tj. w wysokości 40 zł za godzinę, na którą składało się wynagrodzenie brutto dla asystentów w wysokości 33 zł (było to wynagrodzenie brutto asystenta wraz z kosztami płaconymi przez pracodawcę) oraz kwota 7,00 zł za godzinę - przeznaczona na obsługę administracyjną projektu. Były Prezes wyjaśnił, że została zrealizowana liczba godzin w programie, tj. 19 664 godzin. Iloczyn 19 664 godzin i stawki 40 zł wskazywał na koszty poniesione w projekcie 768 560,00 zł. Iloczyn 19 664 godzin i stawki 33,00 zł wskazywał na koszty wynagrodzeń 648 912 zł. Różnicę stanowiły koszty Fundacji, które stanowiły ryczałt. Były Prezes wskazał, że nie ma dodatkowych dokumentów, które przypisane zostałyby do tego projektu. Nie obliczano jaką część kosztów Fundacji należy przypisać do tego projektu, np. koszty mediów, wynagrodzeń kadry, czy wynajmu.

Były Prezes wskazał ponadto, że w programie AOON edycja 2022 nie uwzględniono kosztów pośrednich (administracyjnych) i nie było w programie możliwości rozliczenia tych kosztów. W następnym roku ten zapis już się pojawił i od tego momentu koszty pośrednie rozliczane były osobno.

(akta kontroli str. 2368-2370)

Była kadrowa Fundacji na pytanie dlaczego w 2022 r. w ramach programu AOON edycja 2022 wypłacano asystentom niższą stawkę wynagrodzenia 33 zł zamiast 40 zł wyjaśniła, cyt. *w programie nie zapewniono kosztów pośrednich – obsługi administracyjnej projektu; 7 zł, o które pomniejszono wynagrodzenie asystentów zostało zaliczone na poczet kosztów obsługi projektu przez pracowników Fundacji.*

(akta kontroli str. 2020)

Zgodnie z §2 ust. 4 i 5 umowy z 6 lipca 2022 r.<sup>119</sup> Fundacja zobowiązana była do wykonania zadania publicznego zgodnie z ofertą, a także do wykorzystania środków, zgodnie z celem, na jaki je uzyskał i na warunkach określonych w umowie. Ponadto w załączniku do ogłoszenia otwartego konkursu ofert wskazano, że środki finansowe Funduszu mogą zostać przeznaczone wyłącznie na wydatki związane z realizacją zadania obejmujące: koszt godzin usług asystenta, zakup środków ochrony osobistej dla asystentów, koszt ubezpieczeń OC lub NNW asystentów oraz koszty przejazdów oraz bilety wstępu na wydarzenia kulturalne i sportowe. W myśl § 6 ust. 1 ww. umowy Fundacja była zobowiązana do prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej zadania publicznego, zgodnie z zasadami

<sup>117</sup> Na koszty bezpośrednie składały się: koszty godzin usług asystencji osobistej, koszty biletów komunikacji, koszty przejazdów, koszty biletów na wydarzenia kulturalno-rozrywkowe, koszty ubezpieczeń OC i NNW oraz koszt zakupu środków ochrony osobistej. W trakcie kontroli NIK nie weryfikowano kosztów przejazdów i biletów wstępu na wydarzenia kulturalne/społeczne/sportowe.

<sup>118</sup> Tj. suma wynagrodzeń brutto oraz składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych poniesionych przez zatrudniającego.

<sup>119</sup> Zawartej z Miastem Mysłowice na realizację programu AOON edycja 2022.

wynikającymi z ustawy o rachunkowości w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych.

(akta kontroli str. 592-593, 595, 2516)

- b) W programie AOON edycja 2023, Fundacja w sprawozdaniu z realizacji zadania wykazała w części II – sprawozdanie z wykonania wydatków: koszty godzin usług asystencji osobistej, koszty ubezpieczeń OC i NNW oraz koszt zakupu środków ochrony osobistej w łącznej wysokości 1 461,7 tys. zł. W trakcie kontroli NIK Fundacja przedłożyła dokumenty potwierdzające poniesienie ww. kosztów w łącznej wysokości 1 457,8 tys. zł. Nie przedłożono dokumentacji potwierdzającej poniesienie kosztów na kwotę 3,9 tys. zł.

Fundacja nie prowadziła w 2023 r. ksiąg rachunkowych oraz wyodrębnionej ewidencji księgowej dla potrzeb programu AOON edycja 2023 (co opisano w odrębnych nieprawidłowościach). W trakcie kontroli NIK nie zostały przedłożone dokumenty źródłowe potwierdzające poniesienie powyższych kosztów.

(akta kontroli str. 651, 2087, 2098-2099, 2615)

Były Prezes Fundacji wyjaśnił, że sprawozdania opracowywane były na podstawie plików excel z wypracowanymi godzinami. Sprawdzane były również listy płac (ich wartości) z liczbą zrealizowanych godzin w plikach excel – w przypadku kosztów bezpośrednich. Koszty pośrednie sumowane były z faktur i umów. Były Prezes Fundacji na pytanie dlaczego nie zapewniono przechowywania dokumentacji źródłowej, na podstawie której opracowane zostały sprawozdania z realizacji programów, a także dlaczego ujęto w sprawozdaniach koszty, które nie znajdują odzwierciedlenia w dokumentacji źródłowej wyjaśnił, że dokumenty znajdują się w Fundacji. Dodał, że dokumenty zostaną dostarczone – do dnia zakończenia czynności kontrolnych<sup>120</sup> nie dostarczono tych dokumentów.

(akta kontroli str. 2368-2370, 2426)

Zgodnie z §2 ust. 5 umowy z 6 marca 2023 r.<sup>121</sup> Fundacja zobowiązana była do wykorzystania środków, zgodnie z celem, na jaki je uzyskała i na warunkach określonych w umowie. W myśl § 6 ust. 1 ww. umowy Fundacja była zobowiązana do prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej zadania publicznego, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych.

(akta kontroli str. 631-634)

- c) W programie OW edycja 2023, Fundacja w sprawozdaniu z realizacji zadania wykazała w części II – sprawozdanie z wykonania wydatków: koszty bezpośrednie zadania w łącznej wysokości 854,4 tys. zł<sup>122</sup>. W trakcie kontroli NIK Fundacja przedłożyła dokumenty potwierdzające poniesienie ww. kosztów bezpośrednich w łącznej wysokości 688,0 tys. zł<sup>123</sup>. Nie przedłożono dokumentacji potwierdzającej poniesienie kosztów na kwotę 166,4 tys. zł.

Fundacja nie prowadziła w 2023 r. ksiąg rachunkowych oraz wyodrębnionej ewidencji księgowej dla potrzeb programu OW edycja 2023 (co opisano w odrębnych nieprawidłowościach). W załączniku do sprawozdania z realizacji programu OW edycja 2023 wykazane zostały koszty dostaw mediów, czynszu, przygotowania i zakupu żywienia oraz koszty związane z utrzymaniem czystości, w trakcie kontroli

<sup>120</sup> Tj. do 5 marca 2025 r.

<sup>121</sup> Zawartej z Miastem Mysłowice na realizację programu AOON edycja 2023.

<sup>122</sup> W tym: koszty godzin świadczenia usług opieki wytnieniowej w ramach pobytu dziennego oraz pobytu całonocnego.

<sup>123</sup> Przedłożone zostały wyłącznie dokumenty dotyczące wynagrodzeń z tytułu rozliczenia usług opieki wytnieniowej. Nie przedłożono dokumentacji dotyczącej kosztów żywienia i mediów.

NIK nie zostały przedłożone dokumenty źródłowe potwierdzające poniesienie tych kosztów.

(akta kontroli str. 545, 550, 555, 2087, 2101-2104, 2615)

Z wyjaśnień byłego Prezesa Fundacji wynikało, że różnica pomiędzy dokumentacją źródłową, a kosztami wykazanymi w sprawozdaniu wynikała z ryczałtu jaki Fundacja pobierała za organizację usług obejmujących: wynagrodzenia, wyżywienie i media. Prezes wyjaśnił, cyt. „Wydatki te związane były z opieką wytchnieniową całodobową realizowaną na miejscu, w Fundacji, pod adresem Plac Alfreda 3. Na rachunek Fundacji przelewano kwotę za liczbę dób pomnożoną przez liczbę podopiecznych i z tego rachunku wypłacaliśmy wynagrodzenia, ZUS, podatki. Z tych środków pokrywaliśmy również energię, wyżywienie, ogólnie media i utrzymanie. Stawka przypadająca na osobę z niepełnosprawnością stanowiła ryczałt i z tych środków pokrywane były wszystkie wydatki. Nie wykazywałem w sprawozdaniach faktur za media i utrzymanie osób z niepełnosprawnością, które przebywały na opiece wytchnieniowej całodobowej w Fundacji. Jeżeli chodzi o opiekę nad tymi osobami, zorganizowane to było w ten sposób, że asystenci opiekowali się osobami z niepełnosprawnością według grafików. Były organizowane turnusy. Obsługa i opieka nad osobami odbywała się nie na zasadzie jeden asystent jedna osoba z niepełnosprawnością, a jeden asystent opiekował się kilkoma osobami na turnusie czasem było to kilka osób w danej dobie, które opiekowały się osobami z niepełnosprawnością”.

Ponadto były Prezes wyjaśnił, że sprawozdania opracowywane były na podstawie plików excel z wypracowanymi godzinami.

Do dnia zakończenia kontroli NIK<sup>124</sup> nie przedłożono dokumentacji potwierdzającej poniesienie kosztów opieki całodobowej w postaci: kosztów wyżywienia, najmu, sprzątnia, mediów.

(akta kontroli str. 2368-2370)

Zgodnie z §2 ust. 2-4 umowy z 20 kwietnia 2023 r.<sup>125</sup> Fundacja zobowiązana była wykonać umowę zgodnie z postanowieniami programu, ogłoszenia o otwartym konkursie ofert, z uwzględnieniem kalkulacji przewidywanych kosztów. Zobowiązana była także wykonywać umowę z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w sposób który zapewni prawidłową i terminową realizację zadania oraz osiągnięcie celów określonych w umowie oraz w programie. Fundacja zobowiązana była wykorzystać środki zgodnie z celem na jaki je uzyskała oraz na warunkach określonych szczegółowo w programie, ogłoszeniu i umowie. Na podstawie § 4 ust. 1 tej umowy Fundacja była zobowiązana do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej zadania publicznego, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych.

(akta kontroli str. 527-534)

NIK wskazuje, że zarówno program AON edycja 2022, jak i program OW edycja 2023 nie przewidywały ryczałtowego rozliczania kosztów. Fundacja była zobowiązana do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej, w której winny być ujmowane dowody księgowe (art. 20 ust. 2 ustawy o rachunkowości) zawierające co najmniej dane określone w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Na podstawie ewidencji księgowej winny być opracowane sprawozdania z realizacji poszczególnych

<sup>124</sup> Tj. do 5 marca 2025 r.

<sup>125</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu OW edycja 2023.

programów w części finansowej<sup>126</sup>. W przypadku programu OW edycja 2023 zawyżenie kosztów bezpośrednich zadania miało również wpływ na wysokość kosztów pośrednich, co opisano w odrębnej nieprawidłowości. Brak udokumentowanych kosztów miał również wpływ na deklarowany przez Fundację wkład własny, co opisano w odrębnej nieprawidłowości.

7. Zawyżenie kosztów pośrednich o łączną kwotę 42,5 tys. zł, poprzez wykazanie w sprawozdaniach z realizacji programów: AOOzN edycja 2022, AOOzN edycja 2023, AOOzN edycja 2023 kosztów, które nie znajdowały pokrycia w dokumentacji źródłowej (fakturach, rachunkach i listach płac) oraz programu OW edycja 2023 o wartość przekraczającą 10% kosztów bezpośrednich, czym naruszono: część 5 ust. 2 pkt 2 ogłoszenia o konkursie AOOzN edycja 2022, pkt 4 części *Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania* ujętych w szczegółowych warunkach realizacji programu AOOzN edycja 2023, część V ust. 3 pkt 2 programu AOOzN edycja 2023 oraz część VI ust. 3 pkt 2 programu OW edycja 2023 oraz §2 ust. 5 i §6 ust. 1 umowy z 6 marca 2023 r.<sup>127</sup> oraz §2 ust. 2-4 i §4 ust. 1 umów<sup>128</sup> z 1 kwietnia 2022 r., 17 lutego 2023 r. i 20 kwietnia 2023 r., a tym samym pobranie środków w nadmiernej wysokości.

a) W programie AOOzN edycja 2022 zawyżono wartość kosztów pośrednich o łączną kwotę 2,6 tys. zł, obliczoną na podstawie różnicy między kosztami pośrednimi wykazanymi w sprawozdaniu w wysokości 166,9 tys. zł, a wartością 164,3 tys. zł. nie uwzględniono do rozliczenia przedłożonych przez Fundację faktur o łącznej wartości 5,8 tys. zł dotyczących zakupu materiałów biurowych oraz dzierżawy urządzenia wielofunkcyjnego, z uwagi na ujęcie tych dokumentów w ewidencji księgowej na koncie 501-01-1 *Podstawowa działalność statutowa nieodpłatna – wkład własny*. Z zapisów ewidencji księgowej wynikało, że faktury te nie zostały przypisane do działań związanych z tym programem.

(akta kontroli str. 2615, 2624-2628, 2273-2276)

b) W programie AOOzN edycja 2023 zawyżono wartość kosztów pośrednich o łączną kwotę 1,8 tys. zł, za względu na nieprzedłożenie dokumentacji potwierdzającej poniesienie tych kosztów.

(akta kontroli str. 2087, 2099-2100, 2615, 2623)

c) W programie AOOzN edycja 2023 zawyżono wartość kosztów pośrednich o łączną kwotę 21,5 tys. zł, ze względu na nieprzedłożenie dokumentacji potwierdzającej poniesienie tych kosztów w wysokości 15,7 tys. zł oraz niezasadne zaliczenie do ww. kosztów trzech faktur o łącznej wartości 5,8 tys. zł wystawionych za usługi księgowości.

Prezes Zarządu, która wystawiła faktury za księgowość w programie AOOzN edycja 2023 zeznała, że chciała wyprowadzić księgowość Fundacji, a faktury wystawiła w celu ustalenia wydatkowania środków i rozliczenia projektu. Podała, że nie prowadziła ewidencji księgowej w podziale na konta w rozumieniu ustawy o rachunkowości. Prezes w ramach niniejszego projektu rozliczała również faktury, które wystawiła z tytułu usług administracji, sprawozdawczości i obsługi biura. Dokumenty te, w ocenie NIK, na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy

<sup>126</sup> Rozliczenia wydatków według rodzaju kosztów.

<sup>127</sup> Zawartej z Miastem Mysłowice na realizację programu AOOzN edycja 2023.

<sup>128</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programów AOOzN edycje 2022-2023 i OW edycja 2023.

o rachunkowości, nie dokumentują faktycznie zrealizowanych czynności, co potwierdzają zeznania Prezes Fundacji.

(akta kontroli str. 1098-1100, 2080, 2087, 2096-2097, 2615, 2626-2628)

- d) W programie OW edycja 2023 zawyżono wartość kosztów pośrednich o kwotę 16,6 tys. zł, z uwagi na rozliczenie w sprawozdaniu z realizacji zadania kosztów przekraczających 10% udokumentowanych kosztów bezpośrednich.

(akta kontroli str. 2087, 2102-2104, 2615-2618)

Zgodnie z §2 ust. 5 umowy 6 marca 2023 r.<sup>129</sup> Fundacja zobowiązana była do wykorzystania środków zgodnie z celem, na jaki je uzyskała i na warunkach określonych w umowie. Zgodnie z §2 ust. 4 umów z 1 kwietnia 2022 r.<sup>130</sup>, 17 lutego 2023 r.<sup>131</sup> i 20 kwietnia 2023 r.<sup>132</sup> Realizator zobowiązany był wykorzystać środki, o których mowa w § 3 ust. 1, zgodnie z celem na jaki je uzyskał oraz na warunkach określonych szczegółowo w Programie, ogłoszeniu oraz umowie. Zgodnie z §6 ust. 1 i 3 umów na realizację programów AOON edycja 2023 oraz §4 ust. 1 i 2 umów na realizację programów AOOzN edycje 2022-2023 i programu OW edycja 2023 Fundacja zobowiązana była do prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej programów, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości oraz do przechowywania dokumentacji finansowo-księgowej związanej z realizacją zadania przez okres pięciu lat.

Zgodnie z częścią VI ust. 3 pkt 2 programu OW edycja 2023 koszty pośrednio związane z realizacją usług opieki wytchnieniowej, nie mogły przekraczać 10% kosztów bezpośrednich.

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości, dowody księgowe powinny być rzetelne, to jest zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują.

(akta kontroli str. 244-246, 337-339, 525-529, 592-593, 631-632, 2606)

Były Prezes Fundacji na pytanie dlaczego nie zapewniono przechowywania dokumentacji źródłowej, na podstawie której opracowane zostały sprawozdania z realizacji programów AOON i AOOzN edycje 2022-2023 oraz OW edycja 2023 wyjaśnił, że dokumenty źródłowe znajdują się w Fundacji. Dodał, że dokumenty zostaną dostarczone – do dnia zakończenia czynności kontrolnych<sup>133</sup> nie dostarczono tych dokumentów.

Była kadrowa Fundacji i była Wiceprezes zeznała, że *Księgowa raz lub dwa razy w miesiącu przyjeżdżała po dokumenty księgowe dotyczące realizowanych przez Fundację Projektów. Księgowa otrzymywała oryginały dokumentów, których nie zwróciła do Fundacji (zostawiała je u siebie). Raz – w 2023 r. po dokumenty z 2022 r. przyjechał syn Pani księgowej (...). Wtedy po raz ostatni udało mi się skontaktować z księgową. Po upływie I kwartału 2023 r. nie przekazywałam już księgowej żadnych dokumentów – skany wprowadzałam do Programu „fakturowni”.*

(akta kontroli str. 2020, 2426)

<sup>129</sup> Zawartej z Miastem Mysłowice na realizację programu AOON edycja 2023.

<sup>130</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu AOOzN edycja 2022.

<sup>131</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu AOOzN edycja 2023.

<sup>132</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu OW edycja 2023.

<sup>133</sup> Tj. do 5 marca 2025 r.

NIK wskazuje, że zgodnie z § 6 ust. 4 umowy 6 marca 2023 r.<sup>134</sup> i § 4 ust. 4 umów<sup>135</sup> z 1 kwietnia 2022 r., 17 lutego 2023 r. i 20 kwietnia 2023 r. niedochowanie któregokolwiek z zobowiązań określonych w ust. 1-3 odpowiednio ww. §6 i §4, uznaje się w zależności od zakresu naruszenia, za niezrealizowanie części albo całości zadania publicznego.

8. Niezgodna z §2 ust. 2 w związku z §4 ust. 1 i 2 umów z 1 kwietnia 2022 r.<sup>136</sup>, 17 lutego 2023 r.<sup>137</sup> i 20 kwietnia 2023 r.<sup>138</sup> realizacja umowy poprzez nieudokumentowanie wniesienia wkładu własnego Fundacji w programach AOOzN edycja 2022, AOOzN edycja 2023 i OW edycja 2023, co było sprzeczne z zapisami złożonych ofert Fundacji w ww. programach, w związku z częścią 10 ust. 7 pkt 3 lit. c ogłoszenia o konkursie AOOzN edycja 2022, VIII ust. 7 pkt 3 lit c ogłoszeń o konkursach AOOzN edycja 2023 i OW edycja 2023.

Zgodnie z §2 ust. 2 umów z 1 kwietnia 2022 r.<sup>139</sup>, 17 lutego 2023 r.<sup>140</sup> i 20 kwietnia 2023 r.<sup>141</sup> Fundacja zobowiązana była wykonać umowę zgodnie z postanowieniami programu, ogłoszenia o otwartym konkursie ofert oraz ofertą złożoną Ministrowi.

Kwestie dotyczące wkładu własnego było jednym z kryteriów oceny merytorycznej ofert, zgodnie z częścią 10 ust. 7 pkt 3 lit. c ogłoszenia o konkursie AOOzN edycja 2022, VIII ust. 7 pkt 3 lit c ogłoszeń o konkursach AOOzN edycja 2023 i OW edycja 2023. W ofertach na realizację ww. zadań, Fundacja zadeklarowała wkład własny w wysokości 1% wszystkich kosztów, tj. w ramach programu AOOzN edycje 2022-2023 oraz w wysokości 1,17% w ramach programu OW edycja 2023.

Zgodnie z ww. ofertami, Fundacja była zobowiązana do wniesienia wkładu w wysokości 18,4 tys. zł w programie AOOzN edycja 2022, 18,5 tys. zł w programie AOOzN edycja 2023 i 11,0 tys. zł w programie OW edycja 2023, tj. odpowiednio 1% dofinansowania uzyskanego w programach AOOzN edycje 2022-2023 i 1,17% dofinansowania w programie OW edycja 2023.

(akta kontroli str. 243, 337, 527, 550)

Fundacja wykazała w sprawozdaniach z realizacji programów jako rozliczenie:

- Programu AOOzN edycja 2022 dofinansowanie w wysokości 1 841,4 tys. zł, w tym koszty bezpośrednie w wysokości 1 674,4 tys. zł oraz wkład własny w wysokości 18,6 tys. zł;
- Programu AOOzN edycja 2023 dofinansowanie w wysokości 1 847,0 tys. zł, w tym koszty bezpośrednie 1 681,0 tys. zł i wkład własny w wysokości 18,8 tys. zł;
- Programu OW edycja 2023 dofinansowanie w wysokości 939,8 tys. zł, w tym koszty bezpośrednie 854,4 tys. zł i wkład własny w wysokości 11,9 tys. zł.

Fundacja przedłożyła dokumentację źródłową<sup>142</sup> w ramach kosztów bezpośrednich dotyczących programów AOOzN edycja 2022 i AOOzN edycja 2023, w wysokości odpowiednio: 1 687,5 tys. zł (według sprawozdania 1 674,4 tys. zł), 1 681,0 tys. zł (według sprawozdania 1 686,4 tys. zł) i 688,0 tys. zł (według sprawozdania

<sup>134</sup> Zawartych z Miastem Mysłowice na realizację programów AOOzN edycje 2022-2023.

<sup>135</sup> Zawartych z Miastem Mysłowice na realizację programów AOOzN edycje 2022-2023.

<sup>136</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu AOOzN edycja 2022.

<sup>137</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu AOOzN edycja 2023.

<sup>138</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu OW edycja 2023.

<sup>139</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu AOOzN edycja 2022.

<sup>140</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu AOOzN edycja 2023.

<sup>141</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu OW edycja 2023.

<sup>142</sup> Przy uwzględnieniu kosztów przejazdów i biletów wstępu, które nie podlegały badaniu.

854,4 tys. zł). Z powyższego wynika, że Fundacja faktycznie wniosła wkład własny: w programie AOOzN edycja 2022 w wysokości 13,1 tys. zł i w programie AOOzN edycja 2023 w wysokości 5,4 tys. zł. Natomiast w ramach programu OW edycja 2023, Fundacja nie przekazała dokumentacji potwierdzającej poniesienie kosztów bezpośrednich. Zatem nie wniesiono wkładu własnego w wysokości: 5,3 tys. zł<sup>143</sup> – w programie AOOzN edycja 2022, 13,1 tys. zł<sup>144</sup> – w programie AOOzN edycja 2023 i 11,0 tys. zł<sup>145</sup> – w programie OW edycja 2023.

(akta kontroli str. 238, 269, 357, 434, 519, 550, 2615)

Były Prezes Fundacji wyjaśnił, że sprawozdania opracowywane były na podstawie plików excel z wypracowanymi godzinami asystentów. Sprawdzane były również listy płac (ich wartości) z liczbą zrealizowanych godzin w plikach excel – w przypadku kosztów bezpośrednich. Były Prezes Fundacji na pytanie dlaczego nie zapewniono przechowywania dokumentacji źródłowej, na podstawie której opracowane zostały sprawozdania z realizacji programów, a także dlaczego ujęto w sprawozdaniach koszty, które nie znajdują odzwierciedlenia w dokumentacji źródłowej wyjaśnił, że dokumenty znajdują się w Fundacji. Dodał, że dokumenty zostaną dostarczone – do dnia zakończenia czynności kontrolnych<sup>146</sup> nie dostarczono tych dokumentów.

(akta kontroli str. 2368-2370, 2426)

9. Dokonywanie wydatków niezwiązanych z danymi programami za pośrednictwem wyodrębnionych rachunków bankowych przeznaczonych do obsługi środków danego programu w łącznej wysokości 617,2 tys. zł (w tym przelewy na inne rachunki Fundacji w łącznej wysokości 584,0 tys. zł) oraz dokonywanie transakcji w wysokości 54,8 tys. zł związanych z programem OW edycja 2023 z pominięciem wyodrębnionego rachunku bankowego, czym naruszono § 3 ust. 5 umów z: 1 kwietnia 2022 r.<sup>147</sup>, 17 lutego 2023 r.<sup>148</sup> i 20 kwietnia 2023 r.<sup>149</sup> oraz §2 ust. 3 umowy z 6 marca 2023 r.<sup>150</sup>, z tego:
- dokonanie wydatków z rachunku bankowego dedykowanego programowi AOOzN edycja 2022 w łącznej wysokości 8,2 tys. zł niezwiązanych z realizowanym programem<sup>151</sup>, w tym przelewy na inne rachunki Fundacji w wysokości 2,5 tys. zł,
  - dokonanie wydatków z rachunku bankowego dedykowanego programowi AOOzN edycja 2023 w łącznej wysokości 23,0 tys. zł niezwiązanych z realizowanym programem<sup>152</sup>, w tym przelewy na inne rachunki Fundacji w wysokości 21,0 tys. zł,

<sup>143</sup> Różnica pomiędzy wartością zadeklarowanego wkładu własnego w wysokości 18,4 tys. zł, a wartością 13,1 tys. zł (ustaloną według wartości kosztów bezpośrednich wynikających ze sprawozdania – 1 674,4 tys. zł, a wartością przedłożonych dokumentów źródłowych 1 687,5 tys. zł).

<sup>144</sup> Różnica pomiędzy wartością zadeklarowanego wkładu własnego w wysokości 18,5 tys. zł, a wartością 5,4 tys. zł (ustaloną według wartości kosztów bezpośrednich wynikających ze sprawozdania – 1 686,4 tys. zł, a wartością przedłożonych dokumentów źródłowych 1 681,0 tys. zł).

<sup>145</sup> Wartość zadeklarowanego wkładu własnego w programie OW edycja 2023.

<sup>146</sup> Tj. do 5 marca 2025 r.

<sup>147</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu AOOzN edycja 2022.

<sup>148</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu AOOzN edycja 2023.

<sup>149</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu OW edycja 2023.

<sup>150</sup> Zawartej z Miastem Mysłowice na realizację programu AOOzN edycja 2023.

<sup>151</sup> Tj. wydatki dokonane za pośrednictwem wyodrębnionego dla tego programu rachunku bankowego, do których Fundacja nie przedłożyła dokumentów wskazujących na ich związek z realizowanym programem.

<sup>152</sup> Tj. wydatki dokonane za pośrednictwem wyodrębnionego dla tego programu rachunku bankowego, do których Fundacja nie przedłożyła dokumentów wskazujących na ich związek z realizowanym programem.

- dokonanie wydatków z rachunku bankowego dedykowanego programowi AOOzN edycja 2023 w łącznej wysokości 135,4 tys. zł niezwiązanych z realizowanym programem<sup>153</sup>, w tym przelewy na inne rachunki Fundacji w wysokości 121,0 tys. zł,
- dokonanie wydatków z rachunku bankowego dedykowanego programowi OW 2023 w łącznej wysokości 450,6 tys. zł niezwiązanych z realizowanym Programem<sup>154</sup>, w tym przelewy na inne rachunki Fundacji w wysokości 439,8 tys. zł oraz dokonywanie płatności w łącznej wysokości 54,8 tys. zł z pominięciem wyodrębnionego rachunku bankowego w programie OW edycja 2023.

(akta kontroli str. 714-962, 963-1065, 2630-2635)

Na podstawie § 3 ust. 5 umów z: 1 kwietnia 2022 r.<sup>155</sup>, 17 lutego 2023 r.<sup>156</sup> i 20 kwietnia 2023 r.<sup>157</sup>, Fundacja zobowiązana była do ponoszenia wydatków związanych z przedmiotem umowy za pośrednictwem rachunku bankowego. Dopuszczono możliwość ponoszenia wydatków związanych z przedmiotem umowy tytułem należności na rzecz urzędów skarbowych i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z odrębnego, przeznaczonego do takich płatności rachunku bankowego, poprzez przekazanie na ten rachunek bankowy środków Funduszu w formie zaliczki i dokonanie płatności lub poprzez refundację poniesionych wydatków.

Zgodnie z §2 ust. 3 umowy z 6 marca 2023 r.<sup>158</sup>, Fundacja zobowiązana była wykonać zadanie zgodnie z ofertą, umową oraz zapisami programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej edycja 2023”. Zgodnie z częścią VI ust. 8 programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej edycja 2023” podmioty realizujące zadania wynikające z umów w ramach programu są zobowiązane do posiadania wyodrębnionego rachunku bankowego dla środków Funduszu oraz prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych środków i dokonywanych z tych środków wydatków, zgodnie z art. 17 ustawy o Funduszu Solidarnościowym.

(akta kontroli str. 245, 338, 528, 631, 2366-2373)

Były Prezes Fundacji wyjaśnił, mogło tak być że wydaliśmy środki w ramach jednego programu i były one potrzebne do zapłaty zobowiązań. Później te środki były zwracane. Jeżeli chodzi o program OW na rachunek Fundacji przelewano kwotę za liczbę dób pomnożoną przez liczbę podopiecznych i z tego rachunku wypłacane były wynagrodzenia, ZUS, podatki, media i wyżywienia.

(akta kontroli str. 2423-2427)

NIK zwraca uwagę, że wyodrębnione rachunki, które zostały wskazane w umowach dotyczących programów AOOzN edycja 2022-2023, AOON edycja 2023 i OW edycja 2023 powinny służyć wyłącznie transakcjom związanym z realizacją tych zadań. Rachunki te nie mogły być traktowane jako konta do przeprowadzania wszelkich operacji, w tym niezwiązanych z realizacją programów, na potrzeby których zostały wyodrębnione.

<sup>153</sup> Tj. wydatki dokonane za pośrednictwem wyodrębnionego dla tego programu rachunku bankowego, do których Fundacja nie przedłożyła dokumentów wskazujących na ich związek z realizowanym programem.

<sup>154</sup> Tj. wydatki dokonane za pośrednictwem wyodrębnionego dla tego programu rachunku bankowego, do których Fundacja nie przedłożyła dokumentów wskazujących na ich związek z realizowanym programem.

<sup>155</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu AOOzN edycja 2022.

<sup>156</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu AOOzN edycja 2023.

<sup>157</sup> Zawartej z Ministrem na realizację programu OW edycja 2023.

<sup>158</sup> Zawartej z Miastem Mysłowice na realizację programu AOON edycja 2023.



#### OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia negatywnie działalność Fundacji w zakresie wydatkowania i rozliczania środków finansowych uzyskanych Funduszu Solidarnościowego, mimo osiągnięcia rezultatów wsparcia. Pomimo obowiązku, Fundacja nie prowadziła w latach 2022-2023 wyodrębnionej ewidencji księgowej dla potrzeb każdego z realizowanych programów, a w 2023 r. nie prowadziła ksiąg rachunkowych. Ponadto Fundacja pobrała środki w nadmiernej wysokości w łącznej kwocie 372,1 tys. zł, na którą składało się m.in.: niezgodne z umową ryczałtowe rozliczenie kosztów administracyjnych w kosztach wynagrodzenia asystentów (w ramach programu AOON edycja 2022 i OW edycja 2023), nieudokumentowanie poniesionych wydatków oraz zawyżenie kosztów pośrednich zadania. Ponadto Fundacja nie udokumentowała wniesienia wkładu własnego w łącznej wysokości 29,4 tys. zł, dokonywała transakcji z pominięciem rachunków bankowych wyodrębnionych dla potrzeb realizacji programów AOON edycja 2022-2023, AOON edycja 2023 oraz OW edycja 2023, a także niezwiązanych z tymi programami w łącznej kwocie 617,2 tys. zł.

## IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

#### Uwagi

1. Konieczność uzyskiwania pisemnej informacji z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym w odniesieniu do asystentów realizujących usługi na rzecz dzieci.
2. Konieczność udzielania usług asystencji osobistej na podstawie wniosku uczestnika.
3. Obowiązek aktualizowania ofert na realizację programu, w przypadku zmian sposobu realizacji danego zadania.
4. Obowiązek dotrzymywania terminów składania sprawozdań z realizacji programów finansowanych z Funduszu Solidarnościowego.
5. Konieczność dokonywania wydatków w ramach realizowanych programów OW za pośrednictwem wyodrębnionych rachunków bankowych.
6. Obowiązek realizacji zadań zgodnie ze złożoną ofertą w ramach danego programu.
7. Konieczność dokonywania na rachunkach bankowych wyodrębnionych do obsługi środków programów AOON, AOON i OW wyłącznie operacji związanych z realizacją zadań nimi objętych.

#### Wnioski

1. Prawidłowa i bieżąca weryfikacja kart realizacji usług w ramach programów finansowych z Funduszu przedkładanych przez asystentów oraz w przypadku zidentyfikowania pokrywających się godzin podjęcie stosownych działań wyjaśniających.
2. Prowadzenie ksiąg rachunkowych Fundacji oraz prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej dla danego zadania publicznego.
3. Dokonanie trwałego zapisu na dowodach źródłowych (fakturach, listach płac i rachunkach) odnoszących się do realizacji danych programów oraz zatwierdzanie tych dowodów przez osoby odpowiedzialne z ramienia Fundacji za sprawy księgowe, koordynację danego programu i Prezesa Fundacji.
4. Korekta sprawozdań programów AOON, AOON edycja 2022-2023 i OW edycja 2023 o wydatki nieznajdujące pokrycia w dokumentacji źródłowej oraz odpowiednia korekta kosztów pośrednich (administracyjnych), a także korekta dotycząca wartości wniesionego wkładu własnego.

5. Zwrot nienależnie pobranych i wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem środków wraz z odsetkami.

## V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia  
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek  
poinformowania  
NIK o sposobie  
wykorzystania uwag  
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 14 maja 2025 r.

**Kontroler**

**Bogusława Pala**

**Gł. specjalista kontroli państwowej**

**Najwyższa Izba Kontroli  
Delegatura w Katowicach**